

Návrh rozvoje kulturních a společenských aktivit na území mikroregionu Střední Haná

Bc. Natálie Kosková

Diplomová práce
2021

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky
Ústav regionálního rozvoje, veřejné správy a práva

Akademický rok: 2020/2021

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE (projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: Bc. Natálie Kosková
Osobní číslo: M20811
Studijní program: N6202 Hospodářská politika a správa
Studijní obor: Veřejná správa a regionální rozvoj
Forma studia: Kombinovaná
Téma práce: Návrh rozvoje kulturních a společenských aktivit
na území mikroregionu Střední Haná

Zásady pro vypracování

Úvod

Definujte cíle práce a použité metody zpracování práce.

I. Teoretická část

- Zpracujte teoretické přístupy k roli kultury a společenských aktivit v rozvoji venkovských komunit a jejich kvality života.
- Představte strategie rozvoje kultury, způsoby veřejné podpory a financování kulturních a společenských aktivit v ČR.

II. Praktická část

- Analyzujte strukturu a prostorové rozmístění akcí a aktérů kulturních a společenských aktivit na území mikroregionu Střední Haná.
- Na základě vyhodnocení rozhovorů s vybranými aktéry a stakeholdery kulturních a společenských aktivit na území mikroregionu Střední Haná představte problémy a potřeby jejich rozvoje.
- Navrhněte rozvoj kulturních a společenských aktivit na území mikroregionu Střední Haná, včetně jejich finanční, časové a rizikové analýzy.

Závěr

Rozsah diplomové práce: **cca 70 stran**
Forma zpracování diplomové práce: **Tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

- FLORA, Cornelia Butler, Jan L. FLORA a Stephen P. GASTEYER. *Rural communities: legacy and change*. 4th ed. Boulder: Westview Press, 2016, 488 s. ISBN 978-0-8133-4971-8.
- NEKOLNÝ, Bohumil. *Paradigmata moderní kulturní politiky*. 1. vyd. Praha: Institut umění – Divadelní ústav, 2014, 107 s. ISBN 978-80-70083-17-8.
- PATOČKA, Jiří a Eva HEŘMANOVÁ. *Lokální a regionální kultura v České republice: kulturní prostor, kulturní politika a kulturní dědictví*. 1. vyd. Praha: ASPI, 2008, 199 s. ISBN 978-80-7357-347-8.
- WEIL, Marie, Michael REISCH a Mary L. OHMER. *The Handbook of Community Practice*. 2nd ed. Thousand Oaks, CA: SAGE Publications, 2012, 968 s. ISBN 978-1-4129-8785-1.
- YEOMAN, Ian et al. *Festival and Events Management*. 1st ed. London: Routledge, 2012, 448 s. ISBN 978-11-3640-346-0.

Vedoucí diplomové práce: **RNDr. Pavel Bednář, Ph.D.**
Ústav regionálního rozvoje, veřejné správy a práva

Datum zadání diplomové práce: **15. ledna 2021**
Termín odevzdání diplomové práce: **20. dubna 2021**

L.S.

---

doc. Ing. David Tuček, Ph.D.
děkan

RNDr. Pavel Bednář, Ph.D.
ředitel ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ/DIPLOMOVÉ PRÁCE

Prohlašuji, že

- beru na vědomí, že odevzdáním diplomové/bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na vědomí, že diplomová/bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí, že jeden výtisk diplomové/bakalářské práce bude uložen na elektronickém nosiči v příruční knihovně Fakulty managementu a ekonomiky Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně;
- byl/a jsem seznámen/a s tím, že na moji diplomovou/bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – diplomovou/bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen připouští-li tak licenční smlouva uzavřená mezi mnou a Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně s tím, že vyrovnání případného přiměřeného příspěvku na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše) bude rovněž předmětem této licenční smlouvy;
- beru na vědomí, že pokud bylo k vypracování diplomové/bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tedy pouze k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové/bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- beru na vědomí, že pokud je výstupem diplomové/bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

1. že jsem na diplomové/bakalářské práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
2. že odevzdaná verze diplomové/bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně 4. 6. 2021

Jméno a příjmení: Natálie Kosková

.....
podpis diplomanta

ABSTRAKT

Diplomová práce se zabývá problematikou rozvoje kulturních a společenských aktivit na území mikroregionu Střední Haná. Cílem práce je navrhnout projekt, který napomůže k rozvoji kulturních a společenských aktivit daného území. Na základě analýzy struktury a prostorového rozmístění akcí a aktérů kulturních a společenských aktivit, rozhovorů s vybranými aktéry, a také pomocí SWOT analýzy byly zjištěny problémové oblasti vztahující se ke kulturnímu rozvoji mikroregionu. Z těchto poznatků je v závěru práce navržen projekt na podporu rozvoje kulturních a společenských aktivit na území mikroregionu Střední Haná, včetně jeho finanční, časové a rizikové analýzy.

Klíčová slova: kultura, mikroregion, místní aktéři, rozvoj kultury, kulturní aktivity.

ABSTRACT

The thesis deals with the development of cultural and social activities in the Central Haná Microregion. The aim of the thesis is to design a project that will help to develop the cultural and social activities in the area. Based on the analysis of the structure and spatial distribution of events and social activities, interviews with selected actors, and also using SWOT analysis, identify problem areas relevant to the cultural development of the Microregion were identified. At the end of this thesis is from all findings created a project to develop and support the development of cultural and social activities in the Central Haná Microregion, including its financial, time and risk analysis.

Keywords: Culture, Microregion, Local actors, Development of culture, Cultural activities.

Ráda bych poděkovala vedoucímu mé diplomové práce RNDr. Pavlu Bednářovi, Ph. D., za jeho odborné rady, doporučení, připomínky a vstřícní přístup. Poděkování patří také všem zapojeným respondentům, za jejich čas, ochotu zúčastnit se rozhovorů a poskytnout potřebné informace a materiály pro vypracování praktické části práce.

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské/diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD.....	9
CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ PRÁCE.....	10
I TEORETICKÁ ČÁST.....	11
1 ZÁKLADNÍ VYMEZENÍ POJMU KULTURA.....	12
1.1 ČLENĚNÍ KULTURY.....	13
1.2 LIDOVÁ KULTURA.....	14
1.3 KULTURNÍ KRAJINA.....	16
1.4 ROLE KULTURY V ROZVOJI REGIONŮ.....	16
1.5 KULTURNÍ POLITIKA.....	17
1.6 MEZINÁRODNÍ KULTURNÍ POLITIKA.....	18
1.6.1 UNESCO.....	18
1.6.2 Evropská unie.....	19
1.6.3 Rada Evropy.....	19
1.7 KULTURNÍ POLITIKA V ČESKÉ REPUBLICE.....	19
1.7.1 Kraje a kulturní politika.....	20
1.7.2 Soukromé instituce a kulturní politika.....	21
2 FORMY ŘÍZENÍ KULTURY.....	22
2.1 EVENT MANAGEMENT.....	22
2.2 FUNDRAISING.....	22
2.3 CROWDFUNDING.....	24
2.4 ART MANAGEMENT.....	24
3 EKONOMIKA A KULTURA.....	25
3.1 FINANCOVÁNÍ KULTURY.....	26
3.2 ZÁKLADNÍ ZDROJE FINANCOVÁNÍ.....	27
3.2.1 Zdroje přímé veřejné podpory.....	27
3.2.2 Zdroje nepřímé veřejné podpory.....	33
II PRAKTICKÁ ČÁST.....	35
4 CHARAKTERISITKA MIKROREGIONU STŘEDNÍ HANÁ.....	36
4.1 VZNIK A VÝVOJ MIKROREGIONU STŘEDNÍ HANÁ.....	37
4.2 VYMEZENÍ A GEOGRAFICKÁ POLOHA MIKROREGIONU STŘEDNÍ HANÁ.....	37
4.3 MÍSTNÍ AKČNÍ SKUPINA STŘEDNÍ HANÁ.....	39
4.4 OBYVATELSTVO.....	40
4.5 ZAMĚSTNANOST V MIKROREGIONU.....	44
4.6 CESTOVNÍ RUCH.....	47
4.7 DOPRAVNÍ INFRASTRUKTURA.....	49

4.7.1	Silniční doprava	49
4.7.2	Železniční doprava	50
4.7.3	Předpoklady pro cykloturistiku	51
4.8	STRATEGICKÉ DOKUMENTY	51
4.8.1	Strategické dokumenty obcí	53
5	ANALÝZA KULTURNÍCH AKCÍ A AKTÉRŮ MIKROREGIONU STŘEDNÍ HANÁ	57
5.1	KULTURNÍ AKTÉŘI	57
5.1.1	Kulturní aktéři ve veřejném sektoru	57
5.1.2	Kulturní aktéři v neziskovém sektoru	59
5.2	LIDOVÉ TRADICE A ZVYKY	60
5.3	KULTURNÍ INFRASTRUKTURA	61
5.4	KULTURNÍ A SPOLEČENSKÉ AKCE	64
5.4.1	Kojetín	66
5.4.2	Tovačov	67
5.4.3	Troubky	68
5.5	ZHDNOCENÍ STAVU NA ZÁKLADĚ POZNATKŮ Z ROZHOVORŮ S VYBRANÝMI AKTÉRY NA ÚZEMÍ MIKROREGIONU STŘEDNÍ HANÁ	69
5.5.1	Plánování kulturních akcí a společné projekty	71
5.5.2	Cílová skupina	71
5.5.3	Tvorba propagace	72
5.5.4	Zdroje financování	72
5.5.5	Podpora místních podnikatelů	73
6	SWOT ANALÝZA MIKROREGIONU STŘEDNÍ HANÁ	74
7	NÁVRH ROZVOJE KULTURNÍCH A SPOLEČENSKÝCH AKTIVIT NA ÚZEMÍ MIKROREGIONU STŘEDNÍ HANÁ	77
7.1	PROJEKT „FARMÁŘSKÉ TRHY MIKROREGIONU STŘEDNÍ HANÁ“	77
7.1.1	Cíl projektu	77
7.1.2	Místo realizace projektu	78
7.1.3	Cílová skupina projektu	78
7.1.4	Podrobnější specifikace projektu	78
7.1.5	Marketing projektu	79
7.1.6	Časová analýza projektu	79
7.1.7	Nákladová analýza projektu	81
7.1.8	Riziková analýza projektu	83
ZÁVĚR	85	
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	86	
SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK	91	
SEZNAM OBRÁZKŮ	92	
SEZNAM TABULEK	93	
SEZNAM PŘÍLOH	94	

ÚVOD

Kultura je neodmyslitelnou součástí všech lidí. Jedná se o soubor zvyků a tradic, které nás do jisté míry ovlivňují a působí především v oblasti společenského života. Společnost by neexistovala bez kultury a přesně naopak by kultura nemohla existovat bez společnosti. Již při vzniku existence lidstva byla základem kultura, jako různé rituály, tance a zvyky společnosti. Jedním z důležitých aktérů místní kultury jsou obce, které prostřednictvím svých organizací přispívají k rozvoji kultury společně také s jinými spolky, neziskovými organizacemi a soukromým podnikatelským sektorem. Hlavním úkolem aktérů místní kultury je přispět ke společenskému životu na daném území, zachovávat a udržovat existující tradice, zvyky, řemesla a folklór.

Diplomová práce se zaměřuje na rozvoj kulturních a společenských aktivit v mikroregionu Střední Haná, který se nachází na území Olomouckého a z části i Zlínského kraje. Území mikroregionu je venkovskou oblastí, kde je mnoho přírodních, společenských a kulturních předpokladů. Návrh rozvoje, který je zaměřen na podporu kulturních a společenských aktivit přispívá k udržení lidových tradic, zvyků a sociálních hodnot lidí. Právě tento projekt může být také významným oživením nejen společenského života jedinců, ale také celého regionu.

Mikroregion Střední Haná je typickým venkovským regionem, ve kterém nedomnuje jediné město. Z dlouhodobého hlediska se jedná převážně o emigrační region. Mikroregion se vyznačuje rovinnou krajinou, kde středem protéká řeka Morava. Rozvoj kultury v tomto mikroregionu může přinést značné množství pozitiv, jako je například snížení nezaměstnanosti, hospodářský růst regionu, zvýšení atraktivity daného území pro turisty a potencionální investory. Kultura může mít vliv na příjmy veřejných rozpočtů a tím ovlivnit rozhodnutí lidí, zda budou v dané lokalitě bydlet nebo zda podnikatelé zvolí dané území pro své podnikání. Ke zkvalitnění kulturních statků a zachování kulturního dědictví přispívá také cestovní ruch, kde je hlavní silou turistického průmyslu právě kultura.

CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ PRÁCE

V návaznosti na úvod práce, kde jsou představené východiska a opodstatnění problematiky, se bude dále zabývat podpoře kulturních a společenských aktivit ve venkovské oblasti Střední Hané. Hlavním cílem této diplomové práce je navrhnout rozvoj kulturních a společenských aktivit v mikroregionu Střední Haná.

Hlavní cíl diplomové práce zároveň zahrnuje několik dílčích cílů.

Prvním dílčím cílem je zpracování základních teoretických poznatků, které se věnují problematice rozvoje kultury, formy řízení kultury a zdroje financování kultury. Ke splnění prvního dílčího cíle je využita metoda literární rešerše, která zahrnuje prostudování odborné literatury a tvoří soupis poznatků získaných z dostupných informačních zdrojů.

Druhým dílčím cílem je analýza současného stavu struktury a prostorového rozmístění akcí a aktérů kulturních a společenských aktivit na území mikroregionu Střední Haná. U tohoto cíle je využita metoda analýzy, která představuje vyhodnocení současného stavu mikroregionu Střední Haná v oblasti kulturních a společenských aktivit. Analýza současného stavu vyhodnocuje příčiny problému rozvoje kulturních a společenských aktivit. Z těchto poznatků je vytvořena SWOT analýza, která zachycuje hlavní přednosti a nedostatky, příležitosti a hrozby, které existují na území mikroregionu Střední Haná.

Třetím dílčím cílem diplomové práce je zhodnotit aktuální rozvojové potřeby prostřednictvím standardizovaných rozhovorů s vybranými aktéry kulturního dění v mikroregionu. Na základě těchto poznatků je zpracován návrh rozvoje kulturních a společenských aktivit na území mikroregionu Střední Haná, včetně finanční, časové a rizikové analýzy.

Pomocí metody standardizovaných rozhovorů s vybranými aktéry kulturního dění v mikroregionu se získala primární data, která slouží pro představení potřeb jeho rozvoje. Pomocí webového portálu Českého statistického úřadu byla získána sekundární data, která jsou zpracována do přehledných tabulek.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 ZÁKLADNÍ VYMEZENÍ POJMU KULTURA

V současné společnosti je pojem „kultura“ brán z širokého pohledu a svými spojitostmi pokrývá téměř celý rozsah života společnosti a jednotlivce. Pro konkrétní vystižení pojmu kultura musíme brát zřetel na souvislosti a vlastní účel, pro který jej chceme aplikovat. Shrnutí jednotlivých významů pojmu „kultura“ sestavil M. Rasse (1987), který jej rozděluje do čtyř oblastí, podle významu:

- 1) První význam se týká lidských aktivit, které ekonomicky zajišťují využití přírodních možností. Jedná se obecně o kulturu zemědělské výroby a využití půdy, například pěstování rostlin, chov zvířat a péče o půdu.
- 2) Druhý význam se vztahuje ke člověku ve významu socializace. Především ve zlepšování výchovy a vzdělání, začleňování do společnosti pomocí fyzického a duševního rozvoje. V tomto významu se kultura používá v pedagogice, ekonomice, výzkumu a vědě.
- 3) Třetí význam se týká mezilidských vztahů v podobě péče o zlepšení a zdokonalení vztahů mezi lidmi. Tento význam je v současné době využíván v mnoha oblastech života a je chápán jako kvalitativní zhodnocení sociálních aktivit člověka i sociálních skupin, například se jedná o politickou kulturu, kulturu jednání a komunikace.
- 4) Čtvrtý význam se vztahuje ke kultuře duchovní, náboženské a k ideologiím všeho druhu. V současné společnosti se váže nejen s náboženským vyznáním, společenskými funkcemi církví a duchovních hnutí, ale i s rozbořením sociálních skupin, které nezapadají do obecného kulturního kontextu společnosti, jako jsou například náboženské sekty, duchovní sekty, extrémistické skupiny nebo etnické skupiny.

V nejširším pojetí je kultura brána jako společenský přínos k organizaci přírodních jevů a procesů, pro společenské potřeby nebo pro osobní potřeby člověka, jako nahlížení na přírodu z pohledu vývoje člověka a společnosti. Kultura je chápána jako souhrn všech materiálních a duchovních statků a hodnot, které byly vytvořeny v celé historii lidstva. (Patočka, Heřmanová, 2008, s. 9–10)

Kultura je často spojována s lidskou potřebou být členem v určité společnosti, kde je jejím společným bohatstvím a definuje její identitu. Podle Scrutona je tato definice upravena a více specifikována na „*přijatou vlastnost otvírající srdce, mysl a smysl jejích příjemců*

intelektuálnímu a uměleckému dědictví.“ S touto definicí se neztotožňují všichni členové ve společnosti, ale vytváří ji jen výběr či elita. Smysl definice spočívá v emocích a aspiracích, který jsou pro všechny členy společné. (Nekolný, 2014, s. 14)

Pojem kultura znázorňuje v tradičním pojetí třídu věcí a jevů humanizujících a kultivujících člověka. Z antropologického hlediska je kultura vnímána jako složitý celek, který zahrnuje vědění, víru, právo, morálku, umění, zvyky a další schopnosti a obyčeje, které se člověk naučil jako člen společnosti. (Heřmanová, Chromý, 2009, s. 17)

Kultura může mít několik podob. Můžeme na ni nahlížet z pohledu výtvorů lidské činnosti, sociokulturních regulativů, idejí či institucí zajišťující lidské chování. Vše, co vytvořilo lidstvo během svého vývoje, označujeme jako kulturu, a to hmotnou (materiální) a nehmotnou (duchovní hodnoty). Mezi hmotnou kulturu zařazujeme všechny lidské činnosti, jako jsou architektonické stavby, urbanistické soubory, umělecká díla, kroje a uniformy, ale i okrasné zahrady a parky. K nehmotné kultuře řadíme všechny výstupy lidské činnosti v umění, vědě a společenském životě, včetně jazyka, písma, náboženství, hudby, zvyků a tradic. (Heřmanová, Chromý, 2009, s. 17)

1.1 Členění kultury

Na základě dostupných mezinárodních dokumentů, které vydaly organizace Eurostat, OECD a UNESCO, rozlišujeme tyto kulturní oblasti a odvětví:

- Kulturní dědictví,
- Interpretační (scénické) umění,
- Výtvarné (vizuální) umění a řemesla,
- Periodický a neperiodický tisk,
- Audiovizuální a interaktivní média,
- Architektura,
- Reklama,
- Umělecké vzdělání,
- Správa kultury vč. její podpory,
- Neznámá oblast (blíže neurčená oblast, která souvisí s problémy se získáním a členěním potřebných dat). (Výsledky účtu kultury za rok 2018, 2020)

Výše uvedené členění můžeme stanovit za základní nebo výchozí členění kultury. Jako další rozdělení kulturního sektoru můžeme zařadit členění podle Evropské Komise, která kulturu dělí na dvě základní oblasti:

- Kulturní sektor – tvoří především oblast tradičního umění a kreativního průmyslu. Mezi příklady můžeme uvést výtvarné a interpretační umění, kulturní dědictví, film, video, hudba, knihy, tisk, televizi a rozhlas.
- Kreativní sektor – tvoří oblast kreativního průmyslu a oblasti příbuzných odvětví, například design, reklamní průmysl a architektura, výroba počítačů a přehrávačů.

Členění Evropské Komise má velký význam z pohledu uplatňování tržních vztahů v kultuře a dále i rozdílných ekonomických výsledků kulturních oblastí. (Výsledky účtu kultury za rok 2018, 2020)

Kulturu lze dále rozdělit do čtyř oblastí, kde každá z nich vyjadřuje rozhodující podobné rysy. Tyto skupiny lze rozlišit do příbuzných oblastí:

- Kulturní dědictví (hmotné a nehmotné) – muzea, galerie, archivy, památky, archeologická naleziště a knihovny,
- Živé originální umělecké tvorby – design, architektura, reklama, umělecká řemesla, výtvarné a interpretační umění,
- Kulturní média – film, televize, rozhlasové vysílání, vydávání videoher a tisk,
- Správní činnosti (režijní činnosti) – podpora kultury a ochrana autorských práv. (Výsledky účtu kultury za rok 2018, 2020)

1.2 Lidová kultura

Lidová kultura představovala v minulosti důležitý zdroj národních tradic a národní kultury. Na pojem lidová kultura je potřeba nahlížet jako na součást celkové kultury v daném období. To znamená, že souběžně s lidovou kulturou se mohla vyskytovat a většinou i existovala profesionální kultura, kromě toho existovaly další menší kulturní skupiny se specifickými znaky (subkultury) vázající se na určité sociální skupiny a sociální vrstvy obyvatel. Z těchto důvodů není možné přesně určit hranici mezi tradiční lidovou kulturou a ostatními formami kultury. Lidová kultura nese významné prvky z historické paměti každé oblasti a území. Týká se například lidové slovesnosti, tance, hudby, obyčeje a zvyků, výrobní technologie, výtvorů lidového stavitelství a mnoha dalšího. Prvky lidové kultury se předávají z generace

na generaci a poskytují regionálně určité zkušenosti každodenního materiálního i duchovního života. (Patočka, Heřmanová, 2008, s. 27–28)

Lidová kultura je součástí života naší společnosti a míra zachování je rozdílná v jednotlivých regionech a společenských vrstvách. Prvky tradiční lidové kultury jsou zachovány jak v podobě hmotné, a to movité i nemovité, tak v podobě nehmotné, které předávají postupně z generace na generaci. Nehmotné prvky lidové kultury se předávají především v rodinách, kulturních společenstvích, ale i ve školním a mimoškolním vzdělávání a tyto prvky musíme vnímat jako významné součásti historické paměti národa. Jedná se převážně o lidovou hudbu a tanec, uměleckou tvorbu, řemeslnou výrobu, lidové divadlo, lidovou slovesnost, obyčeje a zvyky. (Vláda České republiky, 2016, str. 2–3)

Ochranu lidové kultury a kulturního dědictví berou na vědomí i ostatní státy na světě. Organizací, která vynakládá největší úsilí pro ochranu lidové kultury, je UNESCO. To schválilo na zasedání v roce 1989 Generální konference UNESCO „Doporučení k ochraně tradiční a lidové kultury“. Během dalších let se uskutečnilo několik regionálních porad nejen u nás, ale i v jiných částech světa, které vyvrcholily přijetím „Akčního plánu na ochranu a rozvoj nehmotného kulturního dědictví“. Tento akční plán představoval důležité kroky k ochraně ohrožených úkazů nehmotného kulturního dědictví. Završením snahy o ochranu kulturního dědictví bylo přijetí „Úmluvy o zachování nemateriálního kulturního dědictví“ v Paříži, na kterém se podíleli i čeští experti. Na základě mezinárodního dění v oblasti ochrany lidové kultury představila kulturní politika České republiky „Koncepti účinnější péče o tradiční lidovou kulturu v České republice“, která představovala efektivnější identifikaci tradiční lidové kultury. Díky snaze Ministerstva kultury, které představilo tuto koncepci, se podařilo zlepšit dokumentaci mezigeneračního předávání lidové kultury, neboť nebyla dostatečně dokládána. Dokument se snažil upozornit také na reálné nebezpečí dalšího ochuzování lidové kultury a na její zánik, který může představovat i ztrátu znalostí, které jsou důležité pro trvale udržitelný rozvoj. (Vláda České republiky, 2016, str. 3)

Lidová kultura bývá často spojována s venkovskou krajinou. Venkov můžeme definovat jako určité místo, které má svou určitou charakteristikou. Označení určitého území, například venkova, je většinou na základě vládních institucí a slouží především k administrativním účelům k rozlišení míst způsobilých pro konkrétní vládní programy. V minulosti se menší komunity sjednotily, aby vytvořily relativně stejnorodou venkovskou kulturu, ekonomiku založenou na přírodních zdrojích a silný smysl pro místní identitu.

S postupem globalizace, propojení a změny životního stylu se změnil charakter venkovských regionů a komunit. V poslední době jsou méně izolované a nejsou tak stejnorodé jako dříve. (Flora, Gasteyer, 2016, s. 17)

1.3 Kulturní krajina

Kulturní krajina je kulturní úkaz, protože se stává zdrojem poznání kulturních hodnot ve všech oblastech lidské existence. Především je chápána jako kulturní dědictví, které je nezbytné předávat nadcházejícím generacím. (Patočka, Heřmanová, 2008, s. 40–41)

Hodnota a význam kulturních památek jsou dány především jejich situováním a krajinným rámcem. Kulturní krajina tak z marketingového hlediska spoluutváří hodnotu produktu destinace. Charakter české krajiny ji vymezuje do role výrazného kulturního zdroje a základní kulturní turistiky. Česká krajina není výrazná svými nápadnými přírodními útvary nebo velkolepými památkami, ale utváří symbolickou krajinu, kde je velké množství drobných kulturních památek, a nelze ji vnímat mimo krajinný rámeček kulturně-historického dědictví. (Kesner, 2005, s. 18–19)

Podoba současné české kulturní krajiny byla od konce 19. století vystavena nežádoucím vlivům moderního života, především rozvoji městských sídel, industrializaci, ale také specifickým vlivům, kterými byla například obrazoborecká hnutí nebo cílená likvidace posvátných památek. Největší negativní vliv na kulturní krajinu a krajinné bohatství mělo nepochybně čtyřicetileté působení komunistického režimu, ukvapené zprůmyslnění, intenzivní rozvoj zemědělství a lesnické velkovýroby a nepromyšlená urbanizace. Také vandalismus a ideologicky motivované zásahy a neúcta k tradici se podíly na poškození estetické hodnoty české krajiny a krajinného rázu. (Kesner, 2005, s. 18–19)

1.4 Role kultury v rozvoji regionů

Regionálním rozvojem můžeme rozumět rozvoj území samotného, nebo jej můžeme chápat jako činnost veřejné správy, kterou vykonává pro podporu v daném území. Jedná se o zdokonalování podmínek v regionu pro udržení a růst blahobytu obyvatelstva. (Maier, 2012, s. 171)

V poslední době se kultura podílí na rozvoji intelektuální, morální a emocionální úrovně většiny obyvatel a často významně napomáhá integraci a rozvoji celé společnosti, protože je prostředkem přenosu zkušeností a informací mezi generacemi. Prvky kultury jsou obvyklou součástí individuální, sociální a územní identity. Kromě sociálních funkcí kultury je pro

rozvoj regionu důležitá také její ekonomická funkce. V dnešní době je kultura ve formě kulturního průmyslu a kulturního a poznávacího cestovního ruchu výrazným příjmem státních nebo komunálních rozpočtů. Podílí se také na vytváření nových pracovních míst a celkové zaměstnanosti. Má vliv na vznik pozitivních ekonomických externalit, jako je rozvoj podnikání, dodávka zboží a služeb z jiných oborů národního hospodářství, ale i na další, často méně viditelné efekty, například zviditelnění regionu pro investory, proces urbanistické regenerace sídel, zvýšení úrovně vzdělanosti obyvatelstva, zlepšení kvality života a celkovou image místa, rozvoj kulturně-společenského života dané lokality atd. (Heřmanová, Chromý, 2009, s. 180–181)

Pozornost je soustředěna také na rozvoj aktivit volného času s důrazem na rozvoj kulturní spolupráce v mezinárodním měřítku. Hlavní funkci zde znázorňují spolkové a zájmové činnosti obyvatel, které jsou v rámci krajů podporovány grantovými programy a příspěvkem na významné kulturní a společenské události. Snahou krajů v České republice je podpora lidových tradic, protože jsou důležité pro ztotožnění obyvatel s daným územím a také pro zvýšení atraktivity z hlediska cestovního ruchu. (Ministerstvo kultury, 2009, s. 31)

V posledních několika desetiletích došlo k důkladnějšímu studiu koncepce rozvoje, která zahrnuje nejen ukazatele jako je ekonomický růst a výroba, ale také zařazení dalších faktorů považovaných v současné době za zásadní nástroj pro rozvoj v různých oblastech. Jedná se o koncept lidského rozvoje, který je podporovaný na mezinárodní úrovni Organizace spojených národů a zahrnuje vzdělání, zdraví a další klíčové faktory lidského rozvoje. Kultura se tak stala zajímavým faktorem pro ty, kteří zkoumají vývoj. V posledních letech je všeobecně brána myšlenka, že kulturní oblast musí být zahrnuta do rozvojových politik a aktivit. (Marana, 2010, s. 3–4)

1.5 Kulturní politika

V České republice kulturní politiku formuluje a vytváří vláda, přesněji ústřední orgán státní správy – Ministerstvo kultury, ale při svých rozhodnutích musí postupovat dle mezinárodních dohod a úmluv. (Patočková, 2012, s. 43)

Z obecného hlediska se na kulturní politiku nahlíží jako na souhrn opatření a regulativů, kterými se musí řídit instituce odpovědné za rozvoj kultury, a realizaci svých rozvojových strategií. Instituce představí rozvojovou koncepci, nástroje a konkrétní opatření, kterými realizuje strategické záměry v rozvoji kultury. Mezi tyto instituce patří orgány územní státní

správy, konkrétně krajské, regionální a místní správní orgány. (Patočka, Heřmanová, 2008, s. 172)

Mezi hlavní cíle kulturní politiky patří především:

- Vytvářet podmínky a zaručit ochranu svobody tvorby umělců a tvůrců,
- Formovat předpoklady pro realizaci kulturních aktivit občanů především na základě občanského spolčování,
- Tvořit podmínky pro decentralizaci rozhodování v kulturním systému a pro přenášení rozhodovacích řízení,
- Garantovat nezávislost orgánů státní správy, včetně ekonomické nezávislosti,
- Zaručit rovnost přístupu ke kulturnímu bohatství občanů a ulehčit tento přístup znevýhodněným osobám či skupinám, například menšiny nebo osoby se zdravotním postižením,
- Zaručit ochranu kulturního dědictví a bohatství a garantovat péči o ně,
- Tlumit negativní vliv při komercializaci kultury,
- Zaručit svobodný přístup občanů k informacím. (Škarabelová, 2007, s. 29)

1.6 Mezinárodní kulturní politika

Jak už bylo řečeno, v České republice kulturní politiku vytváří a upravuje vláda, tedy Ministerstvo kultury, ale značné množství rozhodnutí vychází z mezinárodních úmluv a dohod, a to konkrétně z úmluv a dohod Organizace spojených národů pro východu, vědu a kulturu v rámci Evropské unie a Rady Evropy.

1.6.1 UNESCO

Dokumenty Organizace spojených národů pro výchovu, vědu a kulturu, zkráceně UNESCO, jsou vzhledem k pozici a charakteru mezinárodní instituce značně obecné a respektují nezávislost jednotlivých členských států a jejich kulturní pestrost. UNESCO vydává celkem tři kategorie dokumentů, a to úmluvy, doporučení a dokumenty a deklarační a charty. Úmluvy jsou mnohostranné smlouvy a dohody členských států, které řeší zásadní problémy daným a závazným způsobem. Nejznámější úmluvou je „Úmluva o ochraně světového kulturního a přírodního dědictví“, která byla přijata členskými státy v roce 1972. Doporučeními a dokumenty formuluje UNESCO principy a normy, na základě nich vyzývá členské státy,

aby dle ústavních pravidel přijely zákony nebo opatření k jejich uplatnění. Pod deklaracemi a chartami rozumíme mnohostranné, právně nezávazné, obecné dokumenty převážně politické povahy. (Patočková, 2012, s. 43–44)

1.6.2 Evropská unie

Evropská unie ponechává kulturní politiku na jednotlivých členských státech do toho rozsahu, že nejsou harmonizovány právní a správní předpisy, a klade důraz na stejné metody postupu pouze při ochraně a péči o kulturní dědictví. Ve většině dokumentů Evropské unie je téma kulturní politiky bráno obecně a je především zdůrazněn význam kultury a kulturního dědictví jako primárního prvku soudržnosti Unie. Kultura a její vztah k Evropské unii je také zakotven v Lisabonské smlouvě. Politická oblast, která řídí odvětví kultury, se nazývá „Kultura, mnohojazyčnost a audiovizí“.

Evropský parlament v květnu roku 2011 předložil usnesení o potenciálu kulturních a tvůrčích odvětví a upozornil na to, že kulturní a tvůrčí odvětví je nutné chápat jako dynamickou sílu Evropské unie. Kulturní a tvůrčí odvětví je jednou z hnacích sil růstu Evropské unie, neboť poskytuje pět milionů pracovních míst, a tím se podílí 2,6 % na hrubém domácím produktu EU. (Patočková, 2012, s. 48–49)

1.6.3 Rada Evropy

Organizace Rada Evropy, která sídlí ve Štrasburku, je důležitým aktérem na poli evropské kultury. Rada Evropy ve spolupráci s Evropskou unií pořádá každý rok „Dny evropského dědictví“, kde hlavním cílem je představit široké veřejnosti zajímavé památky a místa, která nejsou obvykle přístupná. (Patočková, 2012, s. 50)

1.7 Kulturní politika v České republice

Ministerstvo kultury, které je ústředním orgánem státní správy, zpracovává legislativu a programové a koncepční dokumenty, vytváří příspěvkové organizace a vyhlašuje dotační řízení. Pod ministerstvo kultury spadají především tyto kompetence:

- ochrana kulturního bohatství,
- vyhlašuje památkově chráněných území,
- prohlašuje movité a nemovité věci za památky,
- omezuje vlastnická práva majitelů,

- podílí se na vzhledu krajiny, měst a obcí. (Patočková, 2012, s. 55)

Z mezinárodního srovnání vyplývá, že v České republice hraje kultura významnější roli než v ostatních evropských státech. Dle Eurostatu se Češi v míře výdajů domácností na kulturu řadí v rámci Evropské unie na čtvrté místo, které tvoří 3,8 % celkových výdajů. Za kulturu více utrácí pouze občané Německa, Dánska a Švédska. Od jiných států se liší tím, že jsou tyto výdaje za kulturu poměrně rovnoměrně rozloženy mezi odlišné oblasti kulturního zboží a služeb.

Hlavním úkolem ministerstva kultury je zprostředkovat co nejrozsáhlejší dostupnost kultury. Jedná se o snahu zpřístupnit kulturu nejen velkým městům a metropolím, ale také menším vesnicím. Zároveň usiluje o dostupnost kultury ve formě pestré nabídky i aktivní práce s publikem. Kulturní kapitál výrazně zlepšuje šance na společenský vzestup jednotlivce a do velké míry se dědí. S nízkou dostupností kultury nemají občané rovné šance a samotná kultura má na občany přímý dopad, neboť se nejedná pouze o volnočasovou aktivitu.

Je důležité, aby byla kultura běžnou součástí života obyvatel státu a kulturní hodnoty byly občanům zprostředkovány. Kultura by měla být také vytvářena, a ne jenom pasivně spotřebována. Z tohoto důvodu by se kulturního života měla zúčastnit co největší část společnosti, která se bude sama aktivně podílet na vytváření kultury a bude za její rozvoj zodpovědná. (Ministerstvo kultury, 2021, s. 6–26)

1.7.1 Kraje a kulturní politika

Dalším hlavním úkolem ministerstva kultury je efektivní spolupráce s klíčovými aktéry v oblasti regionální kultury, neboť tato oblast dlouhodobě spadá do sekce místních a krajských samospráv. Na základě zvýšení kultury by mělo ministerstvo kultury pomáhat při vzniku kvalitních kulturních politik na úrovni krajů a měst. (Ministerstvo kultury, 2021, s. 26–27)

Na regionální úrovni kulturní politika sleduje zejména tyto základní linie: výkon státní správy v oblasti kultury a péče o kulturní památky, zlepšení a rozvoj výkonu knihoven, galerií a muzeí, ovlivňuje činnosti subjektů, které působí na území kraje, a podporuje jejich aktivity v oblasti kultury. Dle zákona o státní památkové péči a zákona o krajích jsou krajské úřady v přenesené působnosti pověřeny výkonem památkové péče. Mezi tyto přenesené působnosti patří například kontrola nad dodržováním památkového zákona, správa seznamu kulturních památek, dozor při renovaci kulturních památek atd. Přenesenou působnost státní

správy na krajských úřadech kontroluje Památková inspekce, která spadá pod ministerstvo kultury. V samostatné působnosti kraje zajišťují komplexní územní rozvoj a uspokojování potřeb občanů. K tomuto kulturnímu rozvoji mohou přijímat koncepce, dotační programy a plány. (Patočková, 2012, s. 87–89)

1.7.2 Soukromé instituce a kulturní politika

Nový typ aktérů kulturní politiky v České republice představují soukromé instituce. Jedná se například o firmy lokálního i nadnárodního charakteru nebo podnikatelská sdružení živnostníků, provozovatelů a vlastníků kulturních památkových objektů.

Na rozdíl od západní společnosti, kde jsou tyto soukromé subjekty samozřejmostí a jsou zmapovány jejich formy ekonomického, sociálního nebo politického projevu, v České republice dosud veřejná správa nezdokumentovala zájmy, postoje, potřeby či funkce těchto soukromých institucí. Mezi tyto soukromé instituce můžeme zařadit velké množství organizací a institucí, jejichž souhrn nebude nikdy kompletní vzhledem k široké provázanosti kulturních aktivit s podnikatelským sektorem. Patří zde například soukromé televizní a rozhlasové vysílání, soukromá nakladatelství, projektové ateliéry, producenti žurnalistiky, informační média, soukromá muzea, výstavní galerie, vlastníci a provozovatelé kulturních památek atd. (Patočka, Heřmanová, 2008, s. 176–177)

2 FORMY ŘÍZENÍ KULTURY

Hlavním důvodem, proč regiony a obce pořádají kulturní akce, je zkvalitnění života pro obyvatele. Tyto akce jsou pořádány převážně pro zlepšení a posílení sociální soudržnosti a sociálních vztahů. Každý, kdo pořádá takovou akci, musí mít základní znalosti v oblasti managementu a marketingu.

Cílem marketingu je dát produkt příslušnému okruhu zákazníku v pravý čas, na správném místě, za adekvátní ceny a s přiměřenou propagací, lepší než u konkurence. (Johnová, 2008, s. 28)

2.1 Event management

Event je pojem z anglického jazyka, který můžeme přeložit jako akci, zážitek nebo události. Je důležitou složkou při rozvoji potenciálu v oblasti kultury a cestovního ruchu. Eventy spjaté s kulturou patří mezi tradiční události, které mají vliv nejen na místní obyvatele, ale také na návštěvníky dané destinace. Kultura zároveň s přírodními předpoklady se značně podílí také na rozvoji cestovního ruchu v destinaci. Mezi tyto kulturní akce patří festivaly, venkovní představení, koncertní a divadelní představení, eventy v muzeích, hradech a zámcích, muzikály a další kulturní akce. (Kotíková, Schwartzhoffová, 2008, s. 8–18)

Kulturní festivaly a události mají vliv jak v uměleckém světě, tak pro cestovní ruch a turismus. Většina kulturních akcí v současné době dokonce soutěží s významnějšími událostmi z hlediska ekonomických a sociokulturních dopadů. Tyto kulturní akce v mezinárodním měřítku jsou významnými ekonomickými a kulturními silami pro destinace, ve kterých se akce pořádají. (Yeoman, 2012 s. 4–6)

2.2 Fundraising

Důležitou oblastí marketingu kulturních organizací je pojem fundraising. Fundraising je možné využívat ve vztahu k získávání finančních a hmotných darů, ale také v souvislosti se získáváním lidské práce a času, jména, značky, prostoru a zázemí činnosti. Fundraising je získání financí od komerčních firem a úzce souvisí se sponzoringem. Liší se tím, že sponzoring je aktivita firmy, která její projekt podporuje, a fundraising je aktivita organizace, která žádá o finanční prostředky. (Bačůvčík, 2012, s. 177)

Podle Boukala (2013) je fundraising spojován především s neziskovým sektorem a jedná se o způsob marketingového řízení v neziskových organizacích. Obsahem je soubor činností,

kteřé musí zajistit potřebné množství zdrojů neziskové organizaci, kde hlavním cílem je konkrétní poslání. Jedná se o plánovanou činnost realizující finanční a ekonomickou koncepci neziskové organizace s hlavním záměrem zajistit zdroje v potřebné výši a struktuře. Důležité při fundraisingu je rozdělení zdrojů na finanční a nefinanční prostředky. Mezi nefinanční zdroje patří prostředky s věcnou hodnotou jako je například materiál, nábytek a výpočetní technika. Zajímavou možností je také barter neboli forma obchodní činnosti, při níž dochází bez použití peněžních prostředků ke směně zboží nebo služby přímo za jiné zboží či služby.

Aby byl fundraising úspěšný, je nutné dodržovat a respektovat určité zásady:

- Zásada komplexnosti,
- Zásada začlenění,
- Zásada aktivity,
- Zásada strategičnosti,
- Zásada vzdělání okolí,
- Zásada poděkování,
- Zásada optimismu,
- Zásada výsledku.

Uvedené zásady výše představují souhrn, který tvoří základ etického kodexu chování každého fundraisera, tedy toho, který se profesionálně zabývá fundraisingem v neziskové organizaci. U menších neziskových organizací se fundraisingovými aktivitami zabývá zpravidla vedoucí, ředitel nebo celé vedení neziskové organizace. Velké neziskové organizace mohou využít specializovaného fundraisera, který může být kmenovým zaměstnancem nebo externím specialistou. (Boukal, 2013, s. 15–264)

Fundraising prostřednictvím získávání grantů, smluv, žádostí o dary, kampaní, speciálních akcí nebo prodejů se stal velice profesionální komunitní aktivitou pro získání zdrojů. Fundraiseři se snaží přeměnit skutečné nebo potencionální zúčastněné strany, nejen dárce, na partnery ve své organizaci. To vyžaduje pochopení zájmů, na kterých mohou mít potencionální partneři v dané organizaci podíl. (Weil, Reisch, Ohmer, 2012, s. 773)

2.3 Crowdfunding

Crowdfunding je součástí fundraisingu a využívá se většinou společně v kombinaci s jinými metodami fundraisingu. Crowdfunding, stejně jako fundraising, je jednou z metod marketingového řízení v neziskových organizacích. Na rozdíl od fundraisingu se zde používají pouze finanční zdroje a projekt je časově omezený. Dále se liší metodou získávání zdrojů, která je u fundraisingu systematickou činností a u crowdfundingu se jedná o jednotlivé činnosti, například umístění projektu na portál. (Krechovská, Hejduková, Hommerová, 2018, s. 90–150)

Pojem crowdfunding znamená způsob dosažení peněz formou sbírky na určitý projekt. Crowdfunding je založený na dvou základních variantách – v první variantě se jedná o dárce, kteří za svou finanční podporu nezískají nic. V druhé variantě může dárce získat určitý přínos, například určitý druh reklamy nebo zviditelnění dané osoby. U druhého způsobu získání finančních prostředků jsou důležité sociální sítě, díky kterým je možné oslovit velké množství lidí. Získání finančních prostředků prostřednictvím sociálních sítí není v dnešní době snadné a podaří se to jen určitým osobnostem, které na sebe dokáží upoutat pozornost a zformovat určitou kulturu.

V České republice není crowdfunding zatím využívaný tak jako v zahraničí. Přestože v tuzemsku existují dvě služby, není způsob získávání finančních zdrojů zdařilý. Velkou překážkou jsou zadavatelé projektů, kteří na české prostředí vyžadují většinou nesmyslně vysoké částky. (Crowdfunding jako cesta k realizaci projektů, © 1998 – 2021)

2.4 Art management

Art management je označován také jako art administration, neboli umělecká administrativa. Přenáší techniky a procesy z podnikové sféry do uměleckého světa. Zahrnuje pozorování každodenních obchodních operací a uměleckých institucí, a to jak soukromých, tak veřejných. Hlavním účelem art managementu je sjednotit a sladit obě oblasti, protože mají potencionální rozdílné cíle. Podnikatelská sféra má především za cíl řízení zdrojů, vytváření příjmů a udržování výdajů v rámci rozpočtu a celkové sledování efektivity. Naopak umění je prostředkem pro emoce, city a vize a nezabývá se ziskem. Aby tyto dvě oblasti fungovaly, musí podnikatelská oblast respektovat umění tím, že nebude potlačovat kreativitu umělce a jeho svobodu projevu. Umění by mělo mít vždy prostor pro plnění své role ve společnosti, a to: inspirovat nápady, vzdělávat, ztělesňovat aktuální problémy a boje společnosti. (What is art management?, © 2021)

3 EKONOMIKA A KULTURA

Kultura nemůže z ekonomického pohledu pojmout všechny hlediska tohoto sektoru, avšak je pro celkové postavení kultury ve společnosti, rozvoji a výši podpory z veřejných zdrojů zásadní. Vztah kultury a kapitálu můžeme chápat jako kulturní kapitál. Kulturní kapitál je formou symbolického vlastnictví, které je společností uznáváno a respektováno. Stejně jako ekonomický kapitál může kulturní kapitál produkovat zisk, který znázorňuje sociální postavení ve společnosti a výhody plynoucí z tohoto postavení. K dosažení sociálních cílů osoby nebo určité skupiny dochází pomocí předpokladů, které vytváří kulturní kapitál. Kulturní kapitál dělíme na dvě základní formy:

- **Fyzická forma**, která uvádí dále tři formy kulturního kapitálu:
  - Objektivní kulturní kapitál – kapitál, který má materiální povahu a tvoří ho statky s kulturní hodnotou. Jedná se například o sochy, umělecká díla, knihy a obrazy.
  - Inkorporovaný kulturní kapitál – vlastnictví je spojené s konkrétní osobou, která tento kapitál získala zásluhou cílevědomého úsilí, jako jsou například naše znalosti, vědomosti, dovednosti a schopnosti.
  - Institucionalizovaný kulturní kapitál – zde řadíme jakékoliv doklady o dosaženém vzdělání, tedy vysvědčení, tituly a diplomy.
- **Finanční forma** je celkový objem kulturního a ekonomického kapitálu. Tato forma představuje síť společenských kontaktů a vztahů či vazeb, které může daný jedinec využít a které znázorňují sociální kapitál. (Tittelbachová, 2011, s. 130–150)

Podle Patočky a Heřmanové můžeme vztah ekonomiky a kultury popsat jako soubor přímých a nepřímých vztahů, které jsou zaměřeny na otázky v oblasti postradatelnosti kultury a zdroje efektivního financování kultury z veřejných nebo soukromých zdrojů. Dále mohou zahrnovat otázky míry využití kultury a umění, otázku spojení prosperity společnosti s úrovní kultury. Pokud budeme mít ekonomiku v dobrém stavu, tak se bude dařit i kultuře, a to především kvantitou aktivit než jejich kvalitou. V případě, že ekonomika společnosti bude mít problémy, bude se pravděpodobně kultuře a umění dařit méně. (Patočka a Heřmanová, 2008, s. 133–135)

Na vztah ekonomiky a kultury můžeme nahlížet ze čtyř rovin:

- **První rovina** nahlíží na kulturu jako na zdroj společenské prosperity, a to zejména v oblasti vzdělání, kvalifikace obyvatelstva a ostatních projevů duchovních hodnot společnosti.
- **Druhá rovina** představuje kulturu v podobě pozitivní či negativní externality, které ovlivňují ekonomiku a její proces. Pozitivní externality působí na příjmy veřejných rozpočtů kladně, tedy je zvyšují. Negativní externality mohou změnit kulturní památku na turistickou atrakci, kde kulturně-historické dědictví ztrácí na autenticitě i na společenské hodnotě.
- **Třetí rovina** chápe kulturu jako produkt s největší vazbou na cestovní ruch. Produkty zde mají charakter zboží a uspokojují kulturní potřeby. Mezi hmotné produkty kultury můžeme zařadit muzea, památky, galerie, film, staré předměty, i například tištěnou publikaci. Do nehmotné patří různé služby a události, myšlenky, inovace, umělecké tvorby a zážitky.
- **Čtvrtá rovina** nahlíží na kulturu jako na součást povinných výdajů státu, tedy mandatorních výdajů. Statky kultury částečně vstupují na trh, kde tvoří nabídku s cílem maximalizovat svůj užitek. (Tittelbachová, 2011, s. 130–150)

3.1 Financování kultury

Financování kultury většina evropských států začala řešit po 2. světové válce a vytvářet legislativní zákony na ochranu kulturního dědictví a prostředí. Kulturní politiku většina evropských států zformulovala do konce 20. století, a to převážně do čtyř základních cílů:

- Podpora kulturní identity,
- Podpora kulturní rozmanitosti,
- Podpora tvořivosti,
- Podpora účasti občanů na kultuře.

Současná podoba financování kultury převládá na principu financování z více zdrojů prostřednictvím grantových systémů na různých úrovních a dále se snaží propojit prostředky soukromého sektoru s kulturní sférou. Ve většině zemí jsou regiony a obce důležitým článkem, které nesou většinu nákladů a vynakládání finančních zdrojů na podporu kultury a umění. (Škarabelová, Neshybová, Rektořík, 2007, s. 32)

3.2 Základní zdroje financování

Mezi základní zdroje financování odvětví kultury, včetně zahraničních zkušeností, patří dvě základní formy veřejné podpory, a to přímá a nepřímá.

3.2.1 Zdroje přímé veřejné podpory

Přímá veřejná podpora pro sektor kultury podléhá získání finančních zdrojů od ziskových subjektů, které přerozděluje formou různých dotací z veřejných zdrojů a dosažení finančních prostředků ze zdrojů nezávislých na rozpočtovém procesu. V případě přerozdělování prostřednictvím rozpočtů je forma poskytnutí prostředků pro kulturní odvětví velmi důležitá. Spousta evropských institucí obdrží přímé dotace za provoz, neboť jejich umělci jsou přímo státními zaměstnanci. Mezi hlavní zdroje přímé veřejné podpory, které nejsou závislé na rozpočtovém procesu, patří daně a poplatky, příjmy z vlastní činnosti, nadace, nadační fondy, dary, sponzorství a například veřejné sbírky (Škarabelová, Neshybová, Rektořík, 2007, s. 37)

Dotace a granty

Příspěvky ze zdrojů Evropské unie a finanční prostředky ze strukturálních fondů Evropské unie patří v současné době mezi často využívané. Tyto příspěvky jsou především určené pro neziskové organizace státního typu a jsou významným zdrojem jejich příjmů, tedy například pro veřejné vysoké školy a veřejné výzkumné instituce. Organizace nestátního typu nejsou přímo určenou cílovou skupinou pro tyto prostředky, ale určité finanční zdroje je možné získat. U nestátních neziskových organizací se jedná o finanční prostředky ze strukturálních fondů, které mohou získat prostřednictvím Regionálních operačních programů v jednotlivých oblastech. Tyto operační programy jsou vyhlašovány prostřednictvím regionálních rad a administraci provádí příslušné úřady. Jedná se především o větší investiční projekty, které jsou určené zpravidla pro větší organizace. Menší nestátní neziskové organizace mohou tyto prostředky také využít tím, že se zařadí do integrovaného programu rozvoje města, kde sídlí.

Přímé dotace ze státního rozpočtu jsou takové finanční prostředky, které jsou získané přímo ze státního rozpočtu, tedy mezi příjemcem a poskytovatelem není žádná další instituce ani orgán. Přímé dotace mohou být poskytovány v následující podobě:

- Na konkrétní projekty jsou vytvořena výběrová řízení a služby neziskových organizací jsou vyhlašované patřičnými státními orgány vždy na jeden kalendářní rok,
- Dotace a příspěvky jsou poskytovány na základě vyhlášek ministerstev, specifických zákonů, usnesení nebo nařízení vlády České republiky,
- Dále mohou být poskytnuty prostřednictvím veřejných zakázek.

Nepřímé dotace ze státního rozpočtu pro nestátní neziskové organizace, které jsou vnitřně členěny na další organizační jednotky, musí podle pravidel žádat o dotace pouze jednou souhrnnou žádostí. V praxi to znamená, že organizační jednotky předají všechny podklady ústředí, které pak zpracuje žádost a projekt, který předají ministerstvu. Ústředí pak po přidělení finančních prostředků rozhodne o rozdělení dotací a spravuje veškeré nakládání s prostředky. Tyto poskytnuté prostředky již nejsou dotacemi, protože byly podány jinému subjektu než tomu, který byl uveden v rozhodnutí o přidělených dotacích. Konečný příjemce dotace se musí držet pravidel pro použití a vyúčtování dotace. (Stejskal, 2017, s. 154–156)

Samofinancování

Samofinancování je jedním ze základních zdrojů financování neziskových organizací pro svoje činnosti. Organizace může zdroje vytvářet pomocí vlastních kapacit, nebo externě. V případě, že je organizace schopna vytvářet příjmy z vlastní činnosti, jedná se o tzv. financování. Příjmy z vlastní činnosti mohou být například prodej vlastních výrobků a služeb, příjmy z hmotného a nehmotného kapitálu organizace či finančních investic, příjmy z podnikání, anebo příspěvky od členů. V současné teorii a praxi není přesně definované samofinancování v neziskových organizacích. Samofinancováním lze tedy rozumět hospodářskou nebo podnikatelskou činnost organizace. Z širšího pojetí lze samofinancování chápat jako diverzifikace zdrojů organizace. Samofinancování jsou činnosti organizace, pomocí kterých dokáže zabezpečit další různé příjmy mimo dotačních příjmů. Je podstatnou součástí pro zabezpečení finanční stability a nezávislosti organizace. Čím vyšší je míra samofinancování, tím vyšší je míra nezávislosti organizace, kde není chápána pouze finanční stránka. Neziskové organizace nejsou založené za účelem zisku, i přesto jsou stále více nuceni rozlišovat a rozrůžňovat svoje finanční zdroje, a tím využívat i činnosti spojené s výdělkem k podpoře stability a nezávislosti organizace. Může se stát, že nezisková organizace bude více dbát na výdělečné aktivity než na původní poslání organizace. V tomto případě se můžou objevit i rizika jako je například:

- Riziko použití zdrojů, které byly získané mimo veřejně prospěšné účely,
- Riziko zaměření se více na podnikatelskou a hospodářskou činnost než na hlavní poslání organizace,
- Riziko vzniku ekonomické ztráty a zadlužení,
- Riziko ztráty nebo poškození dobrého jména,
- Riziko změny motivace a nárok zaměstnanců. (Stejskal, 2017, s. 143)

Každá oblast kultury představuje rozdílnou schopnost financování z vlastních zdrojů. Musíme tedy rozlišit, zda se jedná o profesionální či amatérskou kulturu anebo kulturu komerční nebo nekomerční. Profesionální nekomerční kultura má často vysoké náklady hrazené z velké části z veřejných rozpočtů ve srovnání s malou efektivností jejich provozu. (Bačůvčík, 2012, s. 177)

Dárcovství a sponzoring

V České republice může neziskový sektor v odvětví kultury podpořit běžný občan, zaměstnanec firmy, organizace, podnikatel, živnostník nebo zástupce firmy. Dárcovství je pasivní forma finanční podpory a dárci za svůj dar pro organizaci nepožadují nic zpět. Tato forma vyžaduje minimální osobní angažování a neklade žádné nároky na čas dárci. V České republice je stále více populární jednorázová finanční podpora na veřejně prospěšné účely nebo speciální sbírky. (Projektová a rozvojová agentura, 2008, s. 12)

Dar, který poskytla právnická osoba obci nebo právnické osobě k financování kultury, si může tato právnická osoba v České republice odečíst maximálně 5 % ze základu daně z příjmu, a to v případě, že suma hodnoty daru činí minimálně 2000 Kč. U fyzické osoby je možné odečíst 10 % ze základu daně z příjmu v případě, že celková hodnota sponzorského daru je vyšší než 2 % ze základu daně nebo v minimální výši 1000 Kč. Odečtení daru u právnické nebo fyzické osoby je podle Zákona o daních z příjmu č. 586/1992 Sb. (Škarabelová, Neshybová, Rektořík, 2007, s. 39)

Sponzorský dar je narozdíl od daru výhodnější pro sponzora, přitom dar je výhodnější pro kulturní sektor. Dar snižuje pouze daň z příjmu v omezené výši, zatímco sponzor může u sponzorského příspěvku uplatnit jak snížení daně z příjmu, tak DPH v neomezené výši. Naopak kulturní sektor u sponzorského příspěvku přijímá platbu včetně DPH, která mu zvyšuje příjmy, kdežto u daru DPH neplatí. Z tohoto daru nemusí platit ani daň darovaci,

pokud kulturní organizace použije dar pro své hlavní neziskové činnosti. (Projektová a rozvojová agentura, 2008, s. 13)

V České republice se sponzoring dostal na obvyklou evropskou úroveň. Většina významných firem přistupuje k dlouhodobé spolupráci s určitou neziskovou organizací, kde pravidelně přispívá na její program a aktivity. Komerční firmy uvádějí sponzoring jako součást marketingové komunikace, kdy firma využívá prvků reklamy, jako je například prezentace v propagačních materiálech neziskových organizací. Pro komerční firmu může být sponzoring výhodný, neboť spousta neziskových organizací disponuje mediálním potenciálem a díky němu může firma dosáhnout ohlasu u cílových skupin, které pro ně byly nedosažitelné. Velký mediální potenciál představují zejména celebrity, které zastupují většinou velké neziskové organizace. V opačném případě nekomerční sponzoring je často finančně ztrátový. (Bačuvčík, 2011, s. 116–117, Škarabelová, Neshybová, Rektořík, 2007, s. 39)

Fondy

V zahraničí patří fondy k rozšířeným formám možného financování kulturních aktivit. Česká republika schválila dva fondy: Státní fond kultury a Státní fond kinematografie. Tyto fondy nemají přerozdělovací charakter, ale jsou především finanční institucí, která působí jako záruční, garanční kapitál pro oblast kultury.

- **Státní fond kultury** – zřízen zákonem České národní rady č. 239/1992 Sb., o Statním fondu kultury České republiky a vstoupil v platnost dne 1. července 1992. Fond je právnickou osobou zapsanou v obchodním rejstříku a hlavním účelem je finanční pomoc ve všech oblastech kultury, vyjma kinematografie. Státní fond kultury spravuje a spadá pod Ministerstvo kultury České republiky a jeho statutárním orgánem je ministr kultury, který je zodpovědný za hospodaření s finančními prostředky. Poslanecká sněmovna parlamentu České republiky volí orgán - Radu Fondu, která rozhoduje o tom, jakým způsobem a v jaké výši bude čerpání finančních prostředků probíhat. V současné době má rada fondu třináct členů byla zvolena pro období 2018-2021. (Škarabelová, Neshybová a Rektořík, 2007, s. 40, Státní fond kultury ČR, 2021, s. 2)

Příjmy a výdaje pro rok 2021 byly schváleny s ohledem na legislativu. Fond neuvažuje o čerpání finanční podpory ze zdrojů Evropské unie. Celkové příjmy fondu pro rok 2021 byly schváleny ve výši 75,9 mil. Kč a skládají se z nedaňových

příjmů, mezi které patří příjmy z pronájmu ostatních nemovitostí, ostatní nedaňové příjmy jinde nezařazené, ostatní neinvestiční přijaté transfery ze státního rozpočtu a ostatní neinvestiční přijaté transfery od rozpočtů ústřední úrovně. Celkové výdaje fondu pro rok 2021 byly schváleny v celkové výši 59,5 mil. Kč a to následovně: běžné výdaje a kapitálové výdaje. Mezi běžné výdaje patří prostředky vyčleněné na podporu kulturních projektů, výdaje na elektrickou energii, plyn a vodu, služby peněžních ústavů, konzultační, právní a poradenské služby, nákupy ostatních služeb, opravy a udržování, pohoštění, ostatní nákupy jinde nezařazené a platby daní a poplatků. Do kapitálových výdajů se řadí budovy, haly a stavby. (Státní fond kultury ČR, 2021, s. 2–8).

- **Státní fond kinematografie** – fond vznikl zákonem č. 496/2012 Sb. O audiovizuálních dílech a podpoře kinematografie a o změně některých zákonů (zákon o audiovizi) dne 1. ledna roku 2013 a je založen za účelem podpory českých filmů a filmařů. Před jeho vznikem existoval Státní fond České republiky pro podporu a rozvoj české kinematografie, který byl zřízený na základě zákona České národní rady č. 241/1992 Sb. ze dne 14. dubna roku 1992. Tento předešlý fond byl významným nástrojem veřejné podpory filmové tvorby a významně pomohl k technickému rozvoji a modernizaci knih. (Škarabelová, Neshybová, Rektořík, 2007, s. 42, Státní fond kinematografie, © 2021)

Současný Státní fond kinematografie spravuje Ministerstvo kultury ČR a zároveň je jeho nadřízeným správním orgánem. Do organizační struktury fondu patří ředitel Fondu, který stojí v čele a je statutárním orgánem, dále pak Rada a Dozorčí výbor. Ředitele fondu jmenuje a odvolává ministr kultury. Rada Fondu má v současné době devět členů, které volí a odvolává Poslanecká sněmovna na návrh ministra. Dozorčí výbor má stejně jako Rada celkem devět členů, kteří jsou jmenováni a odvoláváni ministrem.

Mezi kompetence Státního fondu kinematografie patří: vedení evidence v oblasti audiovize, poskytnutí podpory v oblasti kinematografie, správa audiovizuálních poplatků, správa poplatků z vysílání reklam, správa poplatků dle zákona s ním související, vykonání majetkových autorských práv a majetkových práv výkonných umělců připadajícím státu, vykonání práv výrobce audiovizuálních děl, poskytnutí filmové pobídky a přidělování koprodukční statutů. Finanční prostředky Státní fond kinematografie získává především z poplatků za vysílání reklamy, z audiovizuálních

poplatků, správních poplatků, z příjmů ze sjednaných podílů, z příjmů z nakládání s majetkem, z darů, z příjmů z cenných papírů, z dotací ze státního rozpočtu atd. (Státní fond kinematografie, © 2021)

Nadace a nadační fondy

Mezi další formy financování kultury v České republice patří nadace a nadační fondy, které jsou upraveny podle zákona 227/1997 Sb. Jedná se o filantropické instituce, které jsou definované jako účelová sdružení majetku zřízená pro dosažení cílů, především pro rozvoj duchovních hodnot, ochranu lidských práv a humanitárních hodnot, ochranu přírodního prostředí, kulturních památek a tradic, rozvoj vzdělání, sportu, tělovýchovy a vědy.

Jako hlavní zdroj financování neziskových organizací jsou právě prostředky z grantů nadací, které jsou především finanční prostředky, ale mohou to být i hmotné dary. Podpora nadací se zaměřuje především na projekty, méně potom běžnou činnost. Tyto projekty by měly být nějak inovativní a pokrokové, tak aby zkvalitňovaly služby organizace a prosperovaly cílovým skupinám. Mohou kopírovat i běžnou činnost neziskových organizací, avšak mělo by jít vidět, že díky nadační podpoře se něco zdokonalí.

Nadace zpravidla vyhlašují grantová výběrová řízení, která buď zveřejňují na internetových stránkách, nebo v Grantovém kalendáři. Poskytují také předběžné telefonické či písemné konzultace, při kterých organizace zjistí, zda má smysl žádost podávat. Nadace často zveřejňují seznam schválených projektů, které mohou být nápomocny při rozhodování o podání projektu. Projekt může být odmítnutý z důvodu nedostatečných finančních zdrojů, ale také z důvodu, že daný projekt nespĺňuje cíl, který nadace podporuje. Častým důvodem odmítnutí žádosti o grant od nadace je špatně vytvořený projekt, který nese formální a věcné chyby ve finančním plánu. V případě zamítnutí žádosti je možné zažádat o další konzultaci či písemné odůvodnění. (Bačuvčík, 2011, s. 120–123)

Veřejné sbírky

Jednou z dalších možností pro získání prostředků je například uspořádání veřejné sbírky, která nemusí být pouze peněžní. Jedná se o sbírku pořádanou k získání dobrovolných peněžitých či jiných zdrojů od předem neznámého okruhu přispěvatelů. Účel sbírky je předem známý, jedná se zejména o humanitární nebo charitativní účely, účely týkající se rozvoje vzdělání, tělovýchovy nebo sportu, ochrany kulturních památek, tradic a životního prostředí. Veřejnou sbírkou je možné založit právnickou osobou, obcí nebo krajem. Jsou upraveny zákonem o veřejných sbírkách a o loteriích a jiných podobných

hrách zákonem č. 37/1973 Sb. ve znění pozdějších předpisů. (Škarabelová, Neshybová a Rektořík, 2007, s. 44)

Veřejné rozpočty

Základním zdrojem financování oblasti kultury je podle rozpočtové kapitoly š. 334 Ministerstva kultury České republiky, rozpočty krajů a rozpočty obcí. Částečně je kultura financována i v rámci jiných ministerstev, jako je například ministerstvo zahraničních věcí nebo ministerstvo školství. Státní podpora kultury zaznamenala velký posun v roce 1992, kdy představili dotační řízení na podporu umění. Tato dotační řízení byla prvně pouze pro občanská sdružení, ale v dalších letech ministerstvo kultury umožnilo přístup i fyzickým a právnickým osobám. Později se okruh příjemců dotací rozšířil ještě o nadace a nadační fondy a vzhledem k velkému počtu žádostí o dotaci byla dotační řízení omezena předem stanovenými podmínky. Dotační programy jsou sestaveny a rozděleny podle oborů a strukturovány formálně dle typů projektů. Pro podporu neprofesionálního umění na státní úrovni mají dotační řízení rozšířený charakter i účel. Kromě finanční podpory na různé festivaly a přehlídky uměleckých oborů naplňují i integrační a sociální cíle. Ministerstvo kultury vyhlašuje dotační řízení v oblastech profesionálního umění pro divadelní umění, tanec, pohybové a nonverbální divadlo, hudební umění, výtvarné umění, design, užité umění a architekturu a pro oblast literatury. V oblasti neprofesionálního umění vyhlašuje dotační řízení pro podporu uměleckých aktivit, podporu aktivit osob se zdravotním postižením, pro podporu příslušníků národnostních menšin, příslušníků romské komunity a cizinců žijících v České republice. (Škarabelová, Neshybová a Rektořík, 2007, s. 44–45)

3.2.2 Zdroje nepřímé veřejné podpory

Mezi nepřímé zdroje veřejné podpory v odvětví kultury patří různé sociální podpory, daňové úlevy pro umělce a umělecké instituce, daňové úlevy a osvobození daní u charitativních dárců a příjemců darů. Nepřímé formy podpory umění mohou také podpořit přístup širšího kruhu obyvatelstva k umění. Správná kombinace těchto forem je závislá na podmínkách každé země a její kulturní politiky. (Škarabelová, Neshybová a Rektořík, 2007, s. 37)

Daňové úlevy

Pro organizace zabývající se kulturou poskytuje legislativa České republiky různé daňové opatření, respektive úlevy.

- Daň z příjmu (zákon č. 586/1992 Sb. ve znění pozdějších předpisů) – tato daňová úleva pomáhá snížit kulturním organizacím či institucím daňový základ o zákonem stanovenou částku. Uplatněním úlevy daně z příjmu musí organizace uplatnit prostředky, které získala na uhrazení nákladů z hlavní činnosti.
- Daň z nemovitosti (zákon č. 338/1992 Sb. ve znění pozdějších předpisů) – stavby a pozemky, které se využívají jako muzea, galerie, státní archivy, knihovny a památkové objekty stanovené vyhláškou Ministerstva financí České republiky jsou osvobozené od daně z nemovitostí.
- Daň z přidané hodnoty (zákon č. 588/1992 Sb. ve znění pozdějších předpisů) – pokud je obrat kulturní organizace za nejbližší a nejvýše tři předcházející po sobě jdoucí kalendářní měsíce přesahující zákonem stanovenou částku, má povinnost tato instituce odvádět daň z přidané hodnoty. Obrat je tvořen z příjmů z hospodářské činnosti.
- Daně dědické a darovací (zákon č. 375/1992 Sb. ve znění pozdějších předpisů) – v případě nabytí majetku právnických osob zřízených k zabezpečování humanitárních akcí v oblasti kultury a mající sídlo na území České republiky, mají právo na osvobození od daně dědické, darovací a bezúplatného nabytí tohoto majetku. (Škarabelová, Neshybová a Rektořík, 2007, s. 39)

II. PRAKTICKÁ ČÁST

- Vztah k orgánům krajské správy a státní správy,
- Zlepšení technické infrastruktury v obcích mikroregionu,
- Podpora řešení dopravní obslužnosti, které se týká více obcí,
- Rozvoj venkovské turistiky a cestovního ruchu,
- Marketing venkovské turistiky, zpracování produktů nabídky,
- Společná řešení sociálních služeb a zkvalitnění zdravotní péče,
- Společná příprava a řešení projektů na mikroregionální úrovni,
- Podpora při řešení majetkových poměrů ve vlastnictví obcí. (Strategie rozvoje mikroregionu Střední Haná, 2014)

4.1 Vznik a vývoj mikroregionu Střední Haná

Vedení města Kojetín se snažilo o vytvoření mikroregionu a uskupení obcí ležících v oblasti Kojetína a Tovačova již na konci 90. let 20. století. Po komunálních volbách v roce 1998 se podařilo zrealizovat a vytvořit seskupení obcí a na základě Zakladatelské smlouvy bylo vytvořeno zájmové sdružení obcí s názvem Sdružení obcí mikroregionu Střední Haná. Tuto smlouvu podepsali starostové ze tří měst – Kojetín, Tovačov a Němčice nad Hanou a devíti obcí – Ivaň, Křenovice, Lobodice, Měrovice nad Hanou, Oplocany, Polkovice, Stříbrnice, Troubky a Uhřičice. Chvíli po založení zájmového sdružení se přidala obec Obědkovice, Záříčí, Tvorovice a město Chropyně. Obec Tvorovice ukončilo členství v roce 2007 a město Chropyně bylo členem do roku 2011.

V roce 2001 proběhlo přetvoření na dobrovolný svazek obcí s názvem Svazek obcí mikroregionu Střední Haná. V současné době je členem mikroregionu 14 měst a obcí. (Šírek, 2017, s. 6)

4.2 Vymezení a geografická poloha mikroregionu Střední Haná

Dobrovolný svazek obcí mikroregionu Střední Haná dnes představuje celkem 14 měst a obcí, z toho tři města – Kojetín, Tovačov a Němčice nad Hanou a jedenáct obcí – Ivaň, Křenovice, Lobodice, Měrovice nad Hanou, Obědkovice, Oplocany, Polkovice, Stříbrnice, Troubky, Uhřičice a Záříčí. (ČSÚ, 2021)

Střední Haná se nachází uprostřed Moravy, mezi Hostýnskými vrchy, Oderskými vrchy, Dražanskou vrchovinou a vrcholky Chřibů. Mikroregion se rozkládá v rovinaté krajině, kde

středem prochází řeka Morava se svými přítoky Bečvou, Volavou a Hanou. V podhůří Chřibů u Křenovic v lese Doubravka se nachází nejvýše položené místo ve výšce 350 m n. m. Nejnížší položené místo se nachází při vyústění řeky Moravy do Zlínského kraje u města Kojetína, toto místo dosahuje 191 m nadmořské výšky. Pro Střední Hanou jsou typická obdělávaná pole, rovinatá a rozlehlá krajina a lužní lesy táhnoucí se v nivě řeky Moravy od Tovačova a Troubek do Chropyně a Kroměříže. V okolí Tovačova a Kojetína se nachází významné rybníky s velkým množstvím chráněných vodních rostlin a živočichů. Mezi další důležité prvky mikroregionu patří rozsáhlé louky mezi Chropyní a Zářičím, evropsky známá lokalita Včelín u města Kojetín a louky u obce Křenovice. (Šírek, 2018, s. 3)

Olomoucký kraj, kam mikroregion z většiny spadá, se člení na dva významné turistické regiony, a to na Jeseníky a Střední Moravu. Mikroregion Střední Haná se nachází v turistickém regionu Střední Morava, který je situován do jižní a střední části Olomouckého kraje a je tvořen okresy Olomouc, Prostějov, Přerov a částí okresu města Šumperk. Dále se Střední Morava dělí na turistické lokality, z nichž jednou je právě turistická lokalita Střední Haná. (Strategie rozvoje územního obvodu Olomouckého kraje, 2021–2027, s. 97–98)

V mikroregionu žije přes 20 tis. obyvatel a jeho výměra je více než 17 tis. hektarů. Je dobře dostupný jak železniční dopravou, protože se nachází v prostorové blízkosti železničního uzlu Přerov ve směru na Chropyně nebo Kojetín, tak i silniční dopravou a blízkou dálnicí u města Kojetín. (Poloha mikroregionu, © 2021)

V *Tabulce 1* můžeme vidět rozložení obcí dle krajů a okresů. Mikroregion Střední Haná se nachází na území dvou krajů – Olomoucký a Zlínský kraj a leží v okresech Prostějov, Přerov a Kroměříž. Velká část obcí se nachází v okrese Přerov, konkrétně celkem deset obcí. V okrese Prostějov jsou tři obce a pouze jedna obec leží v okrese Kroměříž.

Tabulka 1 - Rozložení obcí v mikroregionu Střední Haná dle krajů a okresů (ČSÚ 2021, vlastní zpracování)

Kraj	Olomoucký		Zlínský
Okres	Prostějov	Přerov	Kroměříž
Obec	Němčice nad Hanou, Ivaň, Obědkovice	Kojetín, Křenovice, Lobodice, Měrovice nad Hanou, Oplocany, Polkovice, Stříbrnice, Troubky, Uhřičice, Tovačov	Zářičí

4.3 Místní akční skupina Střední Haná

Místní akční skupina Střední Haná vychází z obcí v mikroregionu. Pouze město Němčice nad Hanou není členem MAS Střední Haná. V současnosti se mikroregion rozprostírá na území o celkové ploše 141,05 km² v rovinaté oblasti Hané, v jižní části od měst Olomouc, Přerov i Prostějov. Počet obyvatel byl v roce 2020 přes 15 tisíc a hustota zalidnění 110 obyvatel na km². Cílem místní akční skupiny je realizace strategie komunitně vedeného místního rozvoje prostřednictvím místního partnerství. Místní akční skupinu vytváří jak právnické osoby, tak fyzické osoby soukromého i veřejného sektoru, které zastupují jejich zájmy. Hlavním cílem je tedy realizace projektů na území mikroregionu Střední Haná prostřednictvím rozpočtů z Evropské unie, případně národního rozpočtu.

Obrázek 2 - Vymezení obcí MAS Střední Haná (MAS Střední Haná, © 2021)

V roce 2020 měla místní akční skupina k dispozici prostředky z různých zdrojů:

- Z integrovaného regionálního operačního programu na projekt „Zlepšení řídicích a administrativních schopností MAS Střední Haná 2019-2023.“ MAS díky tomuto projektu mohla požadovat úhradu nákladů na provozní činnosti, konkrétně ve výši 95 % celkových způsobilých výdajů.
- Příspěvek od Svazu obcí mikroregionu Střední Haná – Valnou hromadou mikroregionu byl schválen příspěvek na činnost pro rok 2020 ve výši 156 tis. Kč. To je 10 Kč na každého žijícího občana na území MAS Střední Haná.

- Dar, který poskytl Svazek obcí mikroregionu Střední Haná – Valnou hromadou mikroregionu Střední Haná byl schválen dar ve výši 200 tisíc Kč pro rok 2020.

Výsledek hospodaření místní akční skupiny za rok 2020 byl vykázán jako ztrátový ve celkové výši přes -93 tis. Kč, a to z důvodu financování činnosti MAS z dotace od Ministerstva pro místní rozvoj ve výši 95 % z uznatelných nákladů. Ztráta byla plně kryta příspěvkem na činnost poskytnutým od Svazku obcí mikroregionu Střední Haná. (MAS Střední Haná, 2020)

4.4 Obyvatelstvo

Mikroregion Střední Haná se rozprostírá na více než 17 tisíc hektarů a k 31.12.2020 žilo v mikroregionu celkem přes 17 tisíc obyvatel. Z toho ve spádových městech regionu, to je Tovačov, Kojetín a Němčice nad Hanou, žije celkem 59,7 %. Nejlidnatější obcí v mikroregionu je město Kojetín, kde žije necelých 6 tisíc obyvateli. Obcí s nejnižším počtem obyvatel v mikroregionu je obec Stříbrnice, kde žije celkem 275 obyvatel, Obědkovice s 286 obyvateli a Oplocany s 344 obyvateli.

V následující *tabulce 2* lze vidět, že počet obyvatel v jednotlivých obcích za posledních pět let v mikroregionu mírně klesal. Z 17 658 v roce 2016 se počet obyvatel snížil na 17 429 v roce 2020, což činí pokles o 1,3 %. Největší pokles obyvatel zaznamenalo město Kojetín, ve kterém se počet obyvatel v roce 2020 snížil o 207 obyvatel oproti roku 2016, tedy během posledních pěti let. Naopak jedinou obcí, které v každém roce vývoj počtu obyvatel stoupal, je obec Oplocany, a to konkrétně o 36 obyvatel v roce 2020 oproti roku 2016.

V rámci demografického vývoje Olomouckého kraje se počet obyvatel žijících ve městech snížil. Celkem na konci roku 2020 žilo ve městech Olomouckého kraje přes 351 tisíc obyvatel. Olomoucký kraj v roce 2020 zaznamenal nejnižší podíl městského obyvatelstva od vzniku kraje, který klesl na 55,7 %. Počet obyvatel žijících ve městech kraje se snížil o 2 085 osob, a to jak z důvodu stěhování, tak i úbytkem obyvatel přirozenou měnou. V rámci Olomouckého kraje zaznamenalo nejvyšší celkový pokles obyvatel město Přerov a Šumperk. (ČSÚ, 2021)

V rámci celého Olomouckého kraje lze z *tabulky 2* vidět, že počet obyvatel za posledních pět let klesá. Konkrétně v roce 2020 bylo celkem o 3 403 obyvatel méně než v roce 2016. Snížení stavu v Olomouckém kraji je z důvodu přirozeného úbytku a úbytku z důvodu stěhování obyvatel. Tento úbytek nepřevážil přírůstek počtu přistěhovalých a narozených.

Tabulka 2 - Vývoj počtu obyvatel v jednotlivých obcích mikroregionu Střední Haná v letech 2016–2020 (ČSÚ, 2021, vlastní zpracování)

Obec	2016	2017	2018	2019	2020
Ivaň	499	479	485	477	469
Kojetín	6 169	6 167	6 103	6 078	5 962
Křenovice	433	432	427	434	447
Lobodice	739	746	748	739	747
Měrovice nad Hanou	695	701	703	695	686
Němčice nad Hanou	2 002	2 009	1 999	1 974	1 975
Obědkovice	280	275	286	282	286
Oplocany	308	311	314	335	344
Polkovice	501	507	503	500	504
Stříbrnice	279	282	285	270	275
Tovačov	2 483	2 475	2 467	2 468	2 461
Troubky	2 039	2 024	2 043	2 035	2 031
Uhřetice	543	534	524	522	525
Záříčí	688	688	716	717	717
Mikroregion Střední Haná	17 658	17 630	17 603	17 526	17 429
Olomoucký kraj	633 925	633 178	632 492	632 015	630 522

Věková struktura obyvatel

V tabulce 3 je znázorněna věková struktura obyvatel v mikroregionu Střední Haná. V tabulce můžeme vidět celkový počet obyvatel v jednotlivých obcích, průměrný věk a věkové skupiny, které jsou rozděleny do tří kategorií, a to 0-14 let, 15-64 let a 65 a více let. Největší část obyvatel tvoří věková skupina v produktivním věku 15-64 let. Z celkového počtu věkových kategorií představuje právě tato kategorie lidí v produktivním věku celkem 63,9 %. Kromě obcí Měrovice nad Hanou a Obědkovice, je věková skupina 65 let a více vyšší než věková skupina 0-14 let, a tím můžeme říct, že demografické stárnutí obyvatelstva má vliv i na mikroregion Střední Haná.

U věkové struktury sledujeme také index ekonomického zatížení neboli porovnání ekonomicky aktivní obyvatelé a neaktivní část obyvatel. Tento index vypovídá o poměru

počtu seniorů a dětí k počtu obyvatel v ekonomicky aktivním věku. Tento ukazatel představuje, kolik dětí ve věkové kategorii 0-14 let a osob nad 65 let a více připadá na 100 obyvatel ve věku 15-64 let. V mikroregionu Střední Haná připadá 56 ekonomicky neaktivních osob na 100 osob v ekonomicky produktivním věku, tedy aktivních. (ČSÚ, 2021) Průměrný věk v Olomouckém kraji je 43 let. Největší věkové zastoupení má skupina 15-64 let, poté je skupina 65 let a více a poslední, nejméně, zastoupenou skupinou jsou osoby 0-14 let.

Tabulka 3 - Věková struktura obyvatel v mikroregionu Střední Haná k 31.12.2020 (ČSÚ, 2021, vlastní zpracování)

Obec	Počet obyvatel	Průměrný věk	Věkové skupiny		
			0-14 let (%)	15-64 let (%)	65 a více (%)
Ivaň	469	43	16,0	62,7	21,3
Kojetín	5 962	43	15,5	64,2	20,4
Křenovice	447	44,2	13,4	66,0	20,6
Lobodice	747	42,3	15,1	66,9	17,9
Měrovice nad Hanou	686	39,2	19,8	63,4	16,8
Němčice nad Hanou	1 975	43,5	14,9	62,3	22,8
Obědkovice	286	39,5	20,6	60,1	19,2
Oplocany	344	42,5	15,7	61,6	22,7
Polkovice	504	41,4	15,9	66,7	17,5
Stříbrnice	275	40,2	19,6	60,7	19,6
Tovačov	2 461	43,6	14,8	64,1	21,1
Troubky	2 031	44,4	14,7	64,3	21,0
Uhřetice	525	47,3	11,4	62,7	25,9
Záříčie	717	43,9	15,3	64,4	20,2
Mikroregion Střední Haná	17 429	43	15,4	63,9	20,7
Olomoucký kraj	630 522	43,1	15,7	63,2	21,1

Vzdělanostní struktura obyvatel v obcích mikroregionu Střední Haná v porovnání s Olomouckým krajem a u obyvatel ve věku 15 a více let je znázorněna v *tabulce 4*, kde je vyjádřena v procentech.

Nejpočetnější skupinou na obou územích tvoří obyvatelstvo se středním odborným vzdělání bez maturitní zkoušky. V mikroregionu Střední Haná tuto skupinu tvoří celkem 40,9 % a v rámci Olomouckého kraje je toto číslo v přepočtu na obyvatele ve věku 15 a více let nižší, a to 35,4 %. Lze předpokládat, že z důvodu aktuálního trendu dosažení nejvyššího vzdělání můžeme předpokládat, že toto relativní podíl bude v budoucnu nižší. V rámci mikroregionu je druhá nejpočetnější skupina obyvatel bez vzdělání nebo se základním ukončeným vzdělání s hodnotou 22,7 %. Osoby s úplným středním vzděláním s maturitní zkouškou jsou až na třetím nejpočetnějším místě v zastoupení, a to s 22,6 %. V mikroregionu je tedy přibližně stejné zastoupení lidí bez vzdělání, nebo s maturitou.

V rámci Olomouckého kraje v porovnání s mikroregionem Střední Haná jsou obyvatelé s úplným středním vzdělání s maturitní zkouškou o něco lépe a jejich zastoupení činí 26,9 %. Osoby bez vzdělání nebo s ukončeným základním vzděláním jsou procentuálně zastoupení v Olomouckém kraji s 18,9 %. Jak na území Olomouckého kraje, tak mikroregionu Střední Haná je nejmenší zájem o vyšší odborné školy a nástavbová vzdělání. Zde se hodnoty pohybují v rozmezí od 3 do 4 %. Na území mikroregionu s vysokoškolským vzděláním žije celkem 6,9 % obyvatel, což je oproti Olomouckému kraji o 4,5 % méně. S vysokoškolským vzdělání žije v rámci Olomouckého kraje celkem 11,43 % obyvatel ve věku 15 a více let.

V následující *tabulce 4* je znázorněna vzdělanostní struktura obyvatel v obcích mikroregionu Střední Haná, která je vyjádřena v procentech.

Tabulka 4 – Vzdelanostní struktura obyvatel v obcích mikroregionu Střední Haná vyjádřena v procentech (ČSÚ, 2011, vlastní zpracování)

Obec	obyvatelstvo ve věku 15+	bez vzdělání, základní včetně ukončeného %	střední včetně vyučení bez maturity %	úplné střední vzdělání s maturitou %	vyšší odborné a nástavbové vzdělání %	Vysokoškolské vzdělání %
Ivaň	394	19,3	45,2	20,6	2,5	8,1
Kojetín	5 258	22,1	38,8	23,7	3,5	7,5
Křenovice	370	18,9	42,4	28,4	2,4	3,5
Lobodice	614	23,1	43,5	19,7	2,0	5,9
Měrovice nad Hanou	546	33,9	37,9	13,7	2,8	3,5
Němčice nad Hanou	1 683	19,7	44,6	22,3	3,5	7,3
Obědkovice	209	35,4	41,2	13,9	1,0	6,2
Oplocany	257	31,9	45,5	15,2	1,2	2,3
Polkovice	413	22,0	42,9	22,8	2,4	6,8
Stříbrnice	194	26,3	41,2	18,6	3,6	4,6
Tovačov	2 188	22,5	39,6	24,0	3,4	7,7
Troubky	1 783	20,4	39,9	26,0	2,9	7,8
Uhřetice	493	26,8	45,4	16,8	1,6	4,7
Záříčiči	648	25,0	45,2	19,0	2,5	5,4
Mikroregion Střední Haná	15 050	22,7	40,9	22,6	3,1	6,9
Olomoucký kraj	538 029	19,0	35,4	26,9	3,7	11,4

4.5 Zaměstnanost v mikroregionu

Pro území Střední Hané jsou typické především zemědělské činnosti. Už v minulosti převládaly na tomto území zemědělské činnosti a řemesla, která souvisejí s touto činností a zpracováním dřeva.

Podíl nezaměstnaných osob představuje procentuální podíl nezaměstnaných ze všech obyvatel v práceschopném věku. Následující *tabulka 5* znázorňuje podíl nezaměstnaných osob v období 2016 až 2020 a v jednotlivých obcích mikroregionu Střední Haná ve srovnání s Olomouckým krajem a Českou republikou. V mikroregionu Střední Haná od roku 2016 až po rok 2019 procentuální podíl nezaměstnaných osob klesal a v roce 2020 zase mírně stoupl. Na území mikroregionu Střední Haná, Olomouckého kraje i v rámci celé České republiky podíl nezaměstnaných do roku 2019 mírně klesal, což poukazovalo na zájem občanů aktivně hledat a vykonávat zaměstnání. V roce 2020 podíl počtu nezaměstnaných mírně vzrostl především z důvodu koronavirové nákazy, který ovlivnil život po celé České republice, přesto ale míra podílu nezaměstnaných zůstává druhá nejnižší v rámci celé Evropské unie. K udržení nízkého podílu nezaměstnaných osob pomáhá program na ochranu pracovních míst Antivirus, který od začátku koronavirové krize podpořil přes milion pracovních míst. (ČSÚ, 2021)

Největší procentuální podíl nezaměstnaných v rámci mikroregionu Střední Haná je v obci Měrovice nad Hanou, které se nachází blízko spádového města Kojetín. Zde v roce 2017 dosahovala největšího procenta, a to 16,7 % nezaměstnaných. Pro Měrovice nad Hanou se jedná o zásadní problém na tomto území a považuje se za hrozbu, neboť zde je i nedostatečné vzdělání, jak můžeme vidět z *tabulky 4* a osob bez vzdělání je zde přes 33 %. Mikroregion Střední Haná ve srovnání s Olomouckým krajem a Českou republikou má ve sledovaném období větší podíl nezaměstnaných.

Nejmenší procentuální podíl nezaměstnaných ze všech obyvatel v práceschopném věku v rámci mikroregionu Střední Haná je v obci Němčice nad Hanou, kde je nezaměstnanost na hodnotě 2,2 % v roce 2018 a v obci Ivaň, kde v roce 2017 byla také nezaměstnanost 2,2 %. V rámci Olomouckého kraje byla nejmenší nezaměstnanost za posledních pět let v roce 2019 s 2,9 % a naopak největší v roce 2016 s 5,9 %. Na území České republiky byla nezaměstnanost ve sledovaném období nejmenší v roce 2019, a to se stejnými procenty jako v rámci Olomouckého kraje 2,9 %. Největší podíl nezaměstnaných byl v roce 2016, konkrétně 5,2 %.

V roce 2016 je průměrná hodnota podílu nezaměstnanosti na území mikroregionu 7,5 %. Tuto hodnotu převýšilo celkem 6 obcí. V roce 2017 byl podíl nezaměstnaných 6,1 % a tuto hodnotu přesáhlo také 6 obcí. V roce 2018 je hodnota nezaměstnaných 4,7 % a převýšily ji jen dvě obce. Měrovice nad Hanou převýšily tento průměrný podíl nezaměstnaných osob

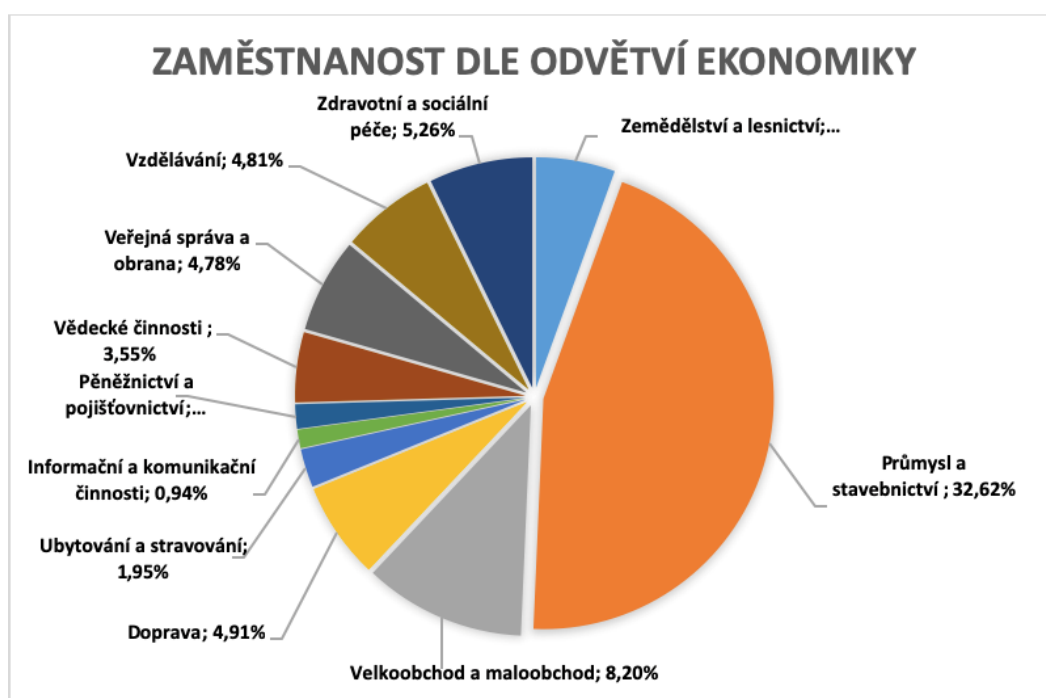
o více než dvojnásobek. Jejich podíl nezaměstnaných byl v roce 2018 na hodnotě 12,8 %, což je vysoké číslo oproti ostatním obcím v mikroregionu.

Tabulka 5 - Vývoj podílu nezaměstnaných osob v procentech v letech 2016 až 2020 v mikroregionu Střední Haná (ČSÚ, 2021, vlastní zpracování)

Obec	2016	2017	2018	2019	2020
Ivaň	4,9	2,2	3,7	2,4	2,7
Kojetín	8	6,3	4,4	4,1	5,4
Křenovice	5,3	4,4	4,5	3,5	3,2
Lobodice	8,1	5,1	4,4	5	5,9
Měrovice nad Hanou	15,3	16,7	12,8	8	11,3
Němčice nad Hanou	2,7	2,4	2,2	3,2	2,6
Obědkovice	7,2	8	3,5	5,6	1,7
Oplocany	8,6	4,2	4,3	3,2	2,5
Polkovice	6,5	4	4,6	2,4	4,6
Stříbrnice	12,6	9,2	4,3	3,7	4,4
Tovačov	6	5,3	4,3	2,9	3,1
Troubky	4,9	4,2	2,6	2,3	2,8
Uhřetice	6,5	7,3	6,1	5,6	6,1
Záříčí	8,5	6,6	4,2	3,7	3,9
Mikroregion Střední Haná	7,5	6,1	4,7	4,0	4,3
Olomoucký kraj	5,9	4,3	3,4	2,9	4,1
Česká republika	5,2	3,8	3,1	2,9	4

Obrázek 3 nám znázorňuje podíl ekonomicky aktivních obyvatel zaměstnaných podle odvětví ekonomiky v procentech na území mikroregionu Střední Haná. Na území mikroregionu Střední Haná se nachází celkem 8 194 (46 %) ekonomicky aktivního obyvatelstva z celkové počtu 17 616 obyvatel v roce 2011. Zaměstnanost dle odvětví ekonomiky posuzujeme za rok 2011, neboť v tomto roce došlo ke při sčítání lidu, domů a bytů se ukázalo, že v mikroregionu Střední Haná převažuje zaměstnanost především v průmyslu a stavebnictví, konkrétně necelých 33 % ze všech ekonomicky aktivních

obyvatel. Je to z toho důvodu, že v okolí města Tovačov se nachází významné zaměstnavatelé, kteří se specializují na odvětví průmyslu a stavebnictví. Jedná se o firmy Goldbeck Prefa Tovačov, Českomoravský šterk, KŠ Prefa Tovačov. V odvětví velkoobchodu a maloobchodu je na území mikroregionu Střední Haná zaměstnáno celkem 8,2 %. Třetí nejpočetnější oblastí je doprava a skladování, kde je zaměstnáno 4,91 % ze všech ekonomicky aktivních. Zemědělství, lesnictví a rybnářství již upadlo a k roku 2011 v něm pracovalo 4,02 % ekonomicky aktivních obyvatel. Mezi významné zaměstnavatele v mikroregionu v oblasti zemědělství a rybnářství patří Reno Farma Tovačov, Troubecká hospodářská a.s. a Rybnářství Tovačov.

Obrázek 3 – Podíl ekonomicky aktivních obyvatel zaměstnaných podle odvětví v procentech na území mikroregionu Střední Haná (ČSÚ, 2011, vlastní zpracování)

4.6 Cestovní ruch

Mikroregion Střední Haná nabízí hned několik zajímavých turistických i rekreačních možností, které lze snadno kombinovat a uspokojit tak potřeby všech zájemců. Střední Haná není výraznou destinací z oblasti cestovního ruchu, přesto nabízí velké množství historických a kulturních památek, přírodních zajímavostí a lidových tradic. Cílovou skupinou cestovního ruchu na území mikroregionu Střední Haná jsou zejména návštěvníci z blízkého okolí, kteří hledají příležitost k trávení volného času.

Hlavní dominantní památku v mikroregionu patří renesanční zámek v Tovačově, kde se nachází nejvyšší zámecká věž v celé České republice s názvem „Spanilá“. Zámek původně sloužil jako útočiště lovců a později jako vodní tvrz. Mezi další kulturní zajímavosti na území Tovačova patří náměstí a centrum města, kde se nachází měšťanské domy. Náměstí v Tovačově patří k jednomu z nejstarších v českých zemích a dominantou je renesanční radnice a kašna uprostřed. Za významnou událost je považována také válka Prusko-Rakouska s názvem Bitva u Tovačova v roce 1866. Na místech, kde probíhaly největší boje jsou dnes postaveny pomníky. Jednou ze silných stránek města Tovačova je jeho okolní příroda. K nejvýznamnějším zajímavostem patří Tovačovské rybníky a Tovačovská jezera, které se nachází v okolí města. Další přírodní zajímavostí je například Zámecká alej, na které se nachází spousta vzácných druhů hub a rostlin. (Program rozvoje města Tovačov, 2021)

Na území města Kojetína se nachází největší počet památek a přírodních zajímavostí z oblasti cestovního ruchu. Je to také tím, že tato obec patří k největším v mikroregionu. Ve městě Kojetín se nachází několik významných budov, například měšťanské domy na náměstí, budova radnice, která tvoří dominantu na západní straně náměstí, budova vzdělávacího a informačního centra dříve zvaná jako „Panská hospoda“. Město Kojetín se zaměřuje především na židovské památky, které připomínají osudy židovské komunity. Jejich existenci dodnes připomíná Židovská synagoga, která je jednou z nejstarších budov ve městě a také na Moravě. Další židovskou památkou je Rabínský dům, dříve židovská škola a Židovský hřbitov, kde jsou pochovaní významní představitelé židovské obce.

Za obcí Uhřetice se nachází tzv. sifon na toku říčky Valové při křížení s Bolelouckým náhonem. Sifon je uměle vytvořené překřížení dvou vodních toků – přirozeně tekoucí Valové, které se vlévá do řeky Moravy a uměle vytvořeného Bolelouckého náhonu, který se také vlévá do řeky Moravy. Tok Bolelouckého náhonu je sveden pod tok řeky Valové. Sifon je unikátní technická památka, která je jediná v Evropě. V obci Lobodice a Němčice nad Hanou se nachází zachovalé tzv. žudry, tedy domy s venkovními klenbami. (Šírek, 2010, s. 12–58)

Mikroregion se pyšní také několika církevními památkami. Mezi ně můžeme zařadit například farní kostel Nanebevzetí Panny Marie a Římskokatolická fara v Kojetíně, Farní kostel sv. Jana Nepomuckého v obci Křenovice, Kostel sv. Máří Magdalény v Němčicích nad Hanou, farní kostel sv. Václava a Zámecká kaple v Tovačově.

V mikroregionu se nachází také několik významných památníků, pomníků, křížů a soch. Můžeme jmenovat například pomník Bitvy u Tovačova, pomníky obětem války se nachází

ve většině obcí, Boží muka Nejsvětější Trojice a Mariánský sloup Kojetíně, pomník obětem podobně z roku 1997 v obci Troubky atd. (Šírek, 2009, s. 22–88)

4.7 Dopravní infrastruktura

Mikroregion Střední Haná se nachází z prostorového hlediska v centru Moravy a tím je mikroregion v relativně dobré dopravní dostupnosti. Ve větších obcích mikroregionu Střední Haná je stav pozemních komunikací kvalitní, ale bohužel v menších obcích mikroregionu je technický stav místních komunikací poměrně horší.

4.7.1 Silniční doprava

V blízkosti mikroregionu se nachází dálnice D1, která spojuje město Kroměříž s Brnem, kde pak dále pokračuje až do hlavního města České republiky – Prahy. Dálnice D1 leží nedaleko od města Kojetín, obce Stříbrnice, Křenovice, a dokonce v blízkosti obce Němčice nad Hanou. Mikroregionem prochází jedna silnice I. třídy a celkem pět krajských komunikací (silnice II. třídy):

- Silnice I. / 47, která spojuje trasu Výškov – Fulnek o délce 90 km a prochází přes město Kojetín. Původně tato silnice spojovala město Brno a Ostravu, ale dnes je postupně nahrazována úseky D1.
- Silnice II. / 367 s celkovou délkou 37 km, která spojuje města Prostějov – Tlumačov a prochází přes obce Obědkovice, Uhřičice, Polkovice a Kojetín.
- Silnice II. / 433 o celkové délce 27,2 km a slouží jako hlavní tah mezi městem Prostějov a obcí Morkovice–Slížany. V mikroregionu prochází přes obec Němčice nad Hanou a Uhřičice.
- Silnice II. / 434, která je dlouhá 36,1 km a vede z obce Bedihošť až do Lipníka nad Bečvou. V rámci mikroregionu prochází obcí Tovačov a Troubky.
- Silnice II. / 435 o celkové délce 24,1 km vede z krajského města Olomouc, přes obce mikroregionu Tovačov, Oplocany až do obce Polkovice.
- Silnice II. / 436, která je dlouhá 35,3 km a vychází z města Kojetín a pokračuje mimo mikroregion do obce Doloplazy.

Autobusové spojení s okolními obcemi, okresy a krajskými městy je na velmi dobré úrovni v mikroregionu Střední Haná. Na území mikroregionu autobusovou přepravu zajišťují

celkem tři společnosti – VOJTILA TRANS s.r.o. v okrese Přerov, FTL – First Transport Lines a. s. v okrese Prostějov, Krodos bus a.s. v okrese Kroměříž. Další autobusové přepravní společnosti, které se vyskytují v mikroregionu jsou: ARRIVA MORAVA a. s. a Z-Group bus a.s. (Mapy.cz, 2021)

4.7.2 Železniční doprava

V mikroregionu Střední Haná se nachází pouze tři železniční stanice, ale i tak se nachází v prostorové blízkosti železničního uzlu Přerov, který pokračuje ve směru na Chropyně a Kojetín. Nejvýznamnější železniční trať je jednokolejná železniční trať číslo 300, která spojuje města Přerov – Brno a v mikroregionu prochází přes Němčice nad Hanou, Měrovice a Kojetín. Druhou železniční trať, která se nachází v blízkosti mikroregionu Střední Haná je také jednokolejná železniční trať číslo 301 spojující Nezamyslice a krajské město Olomouc.

V mikroregionu Střední Haná se také nachází železniční trať, která vede z města Kojetín, přes obce Uhřetice, Lobodice a končí ve městě Tovačov. Tato trať byla z důvodu nedostatečného využívání zrušena a v současné době slouží pouze pro nákladní přepravu místních firem. Během kulturních akcí ve městě Tovačov nebo Kojetín je využívána k jízdě historických vlaků k přepravě osob. (Mapy.cz, 2021)

V rámci celé České republiky je v přípravě několik vysokorychlostních tratí – VRT Praha – Brno – Ostrava. Ve fázi studie proveditelnosti je prověřována výstavby vysokorychlostní tratě nazvané VRT – Haná, která by poskytla zkrácení cestování na trase Praha – Brno – Ostrava – Polsko. Z obrázku 4 lze vidět, že plánovaná trasa by se nacházela poblíž města Kojetín. (VRT Haná, © 2021)

Obrázek 4 – Vymezení vysokorychlostní trasy (VRT) Haná (Správa železnic, © 2021)

4.7.3 Předpoklady pro cykloturistiku

Mikroregion Střední Haná leží na rovinatém území, a tak předpoklady pro cykloturistiku jsou více než příznivé. Nachází se zde dvě dálkové cyklostezky – Cyklostezka Bečva a Moravská Stezka.

- **Cyklostezka Bečva**, která vede podél toku řeky Bečvy a celková délka stezky je 152,6 km. Cyklostezka se dělí do tří úseků:
  - Velké Karlovice – Valašské Meziříčí,
  - Horní Bečva – Valašské Meziříčí,
  - Valašské Meziříčí – Tovačov.

Cyklostezka není z pohledu terénu náročná, a proto je prezentována jako cyklostezka pro celou rodinu. Po celé trase se nachází významné památky a zajímavá místa k navštívení. Cyklostezka je vedena převážně po málo frekventovaných místních komunikacích a zpevněných lesních a polních cestách. (O cyklostezce, © 2021)

- **Moravská stezka** patří k největší cyklostezce na území Moravy s délkou více než 300 km. Jedná se o cyklistickou trasu, která propojuje Jeseníky s jižní Moravou. Cyklostezka je rozdělena do šesti tzv. etap: krajina Jeseníků, Litovelské Pomoraví, Do Hanáckých Athén, podél Bařova kanálu a Moravy, Uherské Hradiště – Hodonín a poslední Hodonín – Břeclav. (Popis trasy, © 2021)

4.8 Strategické dokumenty

Strategické dokumenty obcí jsou důležité dokumenty zejména pro budoucí vývoj a rozvoj obce. Základními dokumenty je Strategický plán rozvoje, který může být nazýván dle obce a územní plán, která je definován zákonem. Oba dokumenty řeší celkový budoucí vývoj a rozvoj obce, ale hlavním dokumentem by měl být strategický plán. Územní plán obce by měl navazovat na strategický plán.

Strategie rozvoje mikroregionu Střední Haná pro období 2014–2020

Mikroregion Střední Haná má zpracovanou svou vlastní Strategii rozvoje mikroregionu pro období 2014–2020. Strategický dokument rozvoje mikroregionu Střední Haná vychází z analýzy současného stavu mikroregionu a následné SWOT analýzy. Strategie je založena na rovnoměrném rozvoji v rámci celého mikroregionu, a to při respektování principů dlouhodobě udržitelného rozvoje. Tento přístup napomáhá k určení prioritních oblastí

a hlavních cílů, kterých mikroregionu chce dosáhnout a určuje postup prací, aby bylo konkrétních cílů ve Strategii rozvoje dosaženo.

Zpracovaná strategie by měla přispět k nalezení a formulaci hlavních cílů rozvoje a předpokladů jejich naplnění, navržení společných aktivit a určení vhodných projektů. Analýza představuje základní ekonomickou, sociální a demografickou situaci v mikroregionu a další faktory, které mohou ovlivnit život obyvatel tohoto území.

Strategický dokument se člení dle obsahu na tři základní části:

- **Představení obcí** – základní část strategického dokumentu, ve které jsou výchozí podklady pro návrhovou a projekční část. V této části strategického dokumentu nalezneme základní informace o mikroregionu Střední Haná, popsána je Místní akční skupina, jednotlivé obce regionu, obyvatelstvo včetně věkové struktury, velikostní struktury a bilance obyvatelstva. Dále zde najdeme, zda jednotlivé obce vlastní územně plánovací dokumentace, technickou a dopravní infrastrukturu v mikroregionu, podnikání, občanskou vybavenost, zajímavosti z oblasti cestovního ruchu, realizované i plánované projekty na území mikroregionu Střední Haná a jeho foto dokumentaci.
- **SWOT analýza** – je svým charakterem koncepčním dokumentem, který usnadňuje porovnání vnitřních silných a slabých stránek s vnějšími příležitostmi a hrozbami na území mikroregionu Střední Haná. Vytvoření SWOT analýzy mikroregionu Střední Haná napomůže přesně vymezit a definovat prostředí a na základě ní určit priority a cíle pro konkrétní plány s výhledem do budoucna.
- **Návrhová část** – vychází ze základní části, tedy představení jednotlivých obcí v mikroregionu Střední Haná a ze SWOT analýzy, která pomáhá přesně definovat prostředí. Návrhová část se celkem člení na čtyři oblasti: obyvatelstvo a občanskou vybavenost, technickou a dopravní infrastrukturu, podnikání a cestovní ruch. V jednotlivých částí jsou popsány prioritní oblasti, opatření pro tyto prioritní oblasti a příklady projektů k naplnění opatření.

Strategie rozvoje mikroregionu Střední Haná pro období 2014–2020 ve své návrhové části představila část pro rozvoj kultury s názvem „*Využití a údržba přírodních, kulturních a historických atraktivit za účelem rozvoje cestovního ruchu i rekreace místních obyvatel*“, kde definuje prioritní oblast: rozvoj a údržba přírodních, kulturních a historických atraktivit

na území mikroregionu. Příklady projektů zaměřených na problematiku péče o kulturní a přírodní dědictví regionu, které představili právě na tuto prioritní oblast:

- „*Rekonstrukce a restaurování drobných pamětihodností, kostelů, kaplí a hřbitovů,*
- *Projekty na rekonstrukce ostatních kulturních zařízení,*
- *Rozvoj expozic jednotlivých pamětihodností,*
- *Zpřístupnění památek.“* (Strategie rozvoje mikroregionu Střední Haná, 2014)

V současné době se připravuje nová Strategie rozvoje mikroregionu na období 2021–2027.

4.8.1 Strategické dokumenty obcí

Níže z *tabulky 6* můžeme vidět, které obce v současné době disponují strategickými dokumenty a pro jaké období jsou zpracovány. Strategický dokument nebo plán rozvoje nemají vypracované obce Lobodice, Obědkovice, Polkovice a Uhřičice. Jedná se o jedny z menších obcí v rámci mikroregionu. Nejvíce zpracovaných strategických dokumentů pro rozvoj území má město Kojetín, které je také největším městem v mikroregionu, a proto se zaměřilo i na další oblasti rozvoje a zpracovalo strategický plán na pro oblast prevence kriminality, místní plán inkluze a plán rozvoje sportu.

Pro podrobnější představení strategických dokumentů jsem si vybrala město Kojetín, neboť se jedná o největší město v mikroregionu Střední Haná a je také jeho hlavním sídlem. Dále jsem představila strategické cíle a vize ve městě Tovačov a v obci Troubky, protože ve svém strategickém dokumentu představují nejvíce možností rozvoje v oblasti kultury.

Tabulka 6 – aktuální strategické dokumenty v jednotlivých obcích mikroregionu Střední Haná (vlastní zpracování)

Obec	Název strategického dokumentu	Období
Ivaň	Strategie rozvoje obce Ivaň	2016–2026
Kojetín	Program rozvoje města Kojetína	2020–2025
	Plán rozvoje sportu města Kojetína	2019–2023
	Koncepce prevence kriminality města Kojetín	2019–2023
	Místní plán inkluze města Kojetína	2020–2023
Křenovice	Strategický plán rozvoje obce Křenovice	2018–2028
Lobodice	<i>Není zpracován strategický dokument</i>	
Měrovice nad Hanou	Program rozvoje obce	2017–2023

Němčice nad Hanou	Strategický plán rozvoje města Němčice nad Hanou	2016–2022
Obědkovice	<i>Není zpracován strategický dokument</i>	
Oplocany	Plán rozvoje obce Oplocany	2016–2020
Polkovice	<i>Není zpracován strategický dokument</i>	
Stříbrnice	<i>Není zpracován strategický dokument</i>	
Tovačov	Program rozvoje města Tovačov	2021–2025
Troubky	Plán rozvoje obce Troubky	2018–2022
Uhřetice	<i>Není zpracován strategický dokument</i>	
Záříčí	Strategický plán rozvoje sportu v Záříčí	Do roku 2023

Program rozvoje města Kojetín na období 2020–2025

Město Kojetín zpracovalo Program rozvoje města Kojetína pro období 2020–2025 jako střednědobý koncepční dokument, který byl zpracován za účel navrhnout směr dlouhodobého rozvoje. V posledních letech se strategické dokumenty stávají klíčovými pro rozvoj území jako celku. Zpracování strategického dokumentu zvyšuje také šance pro získání finančních prostředků z dotací ze státního rozpočtu a fondů Evropské unie. Strategický dokument popisuje hlavní problémy a předpoklady pro rozvoj města a předkládá možná řešení. Představuje celkový přístup k řešení problémů a napomáhá k efektivnímu používání finančních, personálních kapacit města a komplexního potenciálu města. Program rozvoje města Kojetín je rozdělen na analytickou a návrhovou část. V analytické části je definován a zhodnocen současný stav včetně předchozího vývoje v jednotlivých oblastech života města a návrhová část představuje možné zlepšení o rozvoj města a způsoby jeho dosažení. Návrhová část představuje především budoucí ideální stav, kterého chce město dosáhnout.

Návrhová část je tvořena strategickou vizí, programovými cíli, opatření a aktivity a podpora realizace programu. Z oblasti rozvoje kultury a společenských aktivit na území města Kojetína je pouze jedno opatření „zajištění veřejné vybavenosti v obci,“ kam spadá rekonstrukce kulturního domu v městské části Popůvky. (Program rozvoje města Kojetín, 2020)

Plán rozvoje města Tovačov na období 2021–2025

Program rozvoje města je střednědobým plánovacím dokumentem, který popisuje hlavní problémy rozvoje města a předkládá možná řešení. Plán rozvoje obsahuje dvě základní části, a to na část analytickou zaměřenou na zhodnocení současného stavu a část návrhovou, která vymezuje budoucí cíle a cestu k jejich dosažení. Z výstupu v analytické části vychází celkem devět dlouhodobých strategických cílů: kvalitní městská infrastruktura, bezpečné město, zdravé životní prostředí, důstojné podmínky pro seniory a mladé rodiny s dětmi, moderní školství a zdravotnictví, malé efektivní město, odborná památková péče, rozvoj cestovního ruchu, bohatý kulturní, sportovní a společenský život.

Z plánu rozvoje města Tovačov pro období 2021–2025 jsou kulturní a společenské aktivity jsou zařazeny v dlouhodobém strategickém cíli odborná památková péče a bohatý kulturní, společenský a sportovní život. V rámci odborné památkové péče jsou například následující opatření:

- Památková obnova zámku Tovačov – hlavním cílem je postupná rekonstrukce a obnova nejvýznamnější kulturní památky ve městě, a to zámku Tovačov,
- Průběžná údržba a propagace památek 1866,
- Příprava památkové obnovy hospodářských staveb předzámčí – cílem je postupně připravit podmínky na rekonstrukci a přestavbu budov v Předzámčí,
- Propagace města a zámku Tovačov v médiích,
- Vybudování městského informačního centra s celoročním provozem,
- Vybudování naučné stezky na území města Tovačov.“

Z dlouhodobého strategického cíle z oblasti bohatá kultura, sport a společenský život jsou například tato opatření:

- Podpora činnosti zájmových spolků ve městě a také podpora a další rozvoj komunitního života ve městě,
- Organizace kulturních, sportovních a společenských akcí ve městě,
- Vybudování středně velkého sálu pro pořádání kulturních a společenských akcí. (Program rozvoje města Tovačov, 2021)

Program rozvoje obce Troubky na období 2018–2022

Obec Troubky má velmi kvalitně a podrobně zpracovaný plán rozvoje území, na rozdíl od většího města a spádového města Kojetín. Program rozvoje obce Troubky je hlavním plánovacím dokumentem, kde jsou představeny rozvojové priority obce. Přispívá k efektivnějšímu využívání finančních prostředků obce z vlastních rozpočtů a dostupných dotací. Dokument v analytické části představuje charakteristiku současné situace v obci a identifikuje hlavní problémy. V návrhové části shrnuje budoucí cíle a vize, včetně směru k jejich dosažení.

Návrhová část strategického dokumentu je rozdělena do základní strategických vizí a cílů, které představují pohled na stav obce z dlouhodobé perspektivy. Obec Troubky představila čtyři základní programové cíle:

- *„Rozvoj infrastruktury a občanské vybavenosti,*
- *Ochrana a péče o životní prostředí a trvale udržitelný rozvoj obce,*
- *Zvýšení bezpečnosti obce,*
- *Rozvoj a podpora společenského, kulturního a sportovního života.“*

Oblast rozvoje kultury a společenských aktivit spadá do strategického cíle číslo čtyři *„rozvoj a podpora společenského, kulturního a sportovního života.“* V této oblasti obec představila například následující opatření a aktivity:

- Upravení kulturně společenského areálu za kulturním domem,
- Obnova drobných kulturních památek v obci,
- Rekonstrukce sportovního areálu Zárub pro fotbalový klub,
- Podpora akcí v obci – podpora společenských akcí,
- Podpora práce s dětmi a mládeží a pořádání akcí v průběhu celého roku,
- Podpora spolkové činnosti v obci. (Program rozvoje obce Troubky, 2018)

5 ANALÝZA KULTURNÍCH AKCÍ A AKTÉRŮ MIKROREGIONU STŘEDNÍ HANÁ

Území mikroregionu Střední Haná je bohatá na lidové kulturní tradice a dbá na jejich zachování při pořádání kulturních akcí. Obce a města, kde je kvalitní kulturní potenciál zároveň zvyšují atraktivitu života místních obyvatel a vytváří obraz obce, města či celého mikroregionu navenek.

5.1 Kulturní aktéři

Hlavními aktéry na lokální úrovni jsou obce či města. Za zásadní problém či znevýhodnění je označován především nedostatek finančních zdrojů k pořádání kulturních a společenských akcí a z tohoto důvodu se často seskupují formou dobrovolných svazků obcí nebo místních akčních skupin.

Místní akční skupiny jsou organizací, která se zabývá především získáváním a redistribucí finančních prostředků z fondů Evropské unie. Pomocí místních akčních skupin mohou obce a ostatní organizace získávat finanční prostředky. Organizace a subjekty, které se podílí na rozvoji kultury, jsou rovné hlavním aktérům kulturní politiky. Mimo základní aktéry, kteří mají možnost ovlivnit rozvoj regionu, jsou velmi důležité také sociální skupiny obyvatel.

Mezi další důležité aktéry kulturního rozvoje patří místní spolky, organizace a instituce. Tyto organizace podporují stabilitu společenstev, přispívají ke společnému řešení problémů a zapojují všechny skupiny obyvatel. Na rozvoji kultury a společenských aktivit se mohou podílet také podnikatelské subjekty.

V následující podkapitole kulturních aktérů ve veřejném sektoru a soukromém sektoru jsem provedla analýzu místních aktérů, kteří přispívají k rozvoji a spolupráci kulturního života obcí a měst mikroregionu Střední Haná. V následujících tabulkách je uveden pouze výčet těch aktérů, kteří jsou z mého pohledu největšími spolupracujícími subjekty partnerského rámce.

5.1.1 Kulturní aktéři ve veřejném sektoru

V následující *tabulce 7* můžeme vidět výčet aktérů kultury na území mikroregionu Střední Haná, kteří se nejvíce podílí na jeho rozvoji. Na rozvoji celého mikroregionu se podílí především spádová města – Kojetín, Tovačov a Němčice nad Hanou. Kromě těchto největších měst v mikroregionu se podílí na rozvoji nejvíce také obec Křenovice, kde je

starostou právě předseda mikroregionu a obec Troubky. Na rozvoji kultury se podílí i další obce v mikroregionu Střední Haná, ale ne v takové míře, jako právě Kojetín, Němčice nad Hanou, Tovačov, Troubky a Křenovice. Základní a mateřské školy v jednotlivých obcích přispívají k podpoře rozvoje kultury v obci především tím, že na kulturních a společenských akcích a divadelních představeních vystupují.

Na území města Kojetína je kulturní oblast více rozvinutá oproti ostatním obcím v mikroregionu. Je to i z toho důvodu, že město založilo Městské kulturní středisko, kde najdeme spoustu dalších aktivit v oblasti kultury. K městskému kulturnímu středisku patří také Vzdělávací a informační centrum Kojetín, kde se nachází různé galerie a expozice muzea. Dále Městské kulturní středisko zřídilo zájmové soubory v oblasti tance, divadla a zpěvu. (ARES – ekonomické subjekty, © 2013)

Tabulka 7 – Významní aktéři rozvoje kultury – veřejný sektor (ARES, vlastní zpracování)

Název	Sídlo	Stručný popis aktéra kultury
Svazek obcí mikroregionu Střední Haná	Kojetín	Svazek obcí vytvořený k systematickému a efektivnímu rozvoji, propagaci a společných projektů na území Střední Haná
MAS Střední Haná	Kojetín	Místní akční skupina sloužící pro rozvoj území a naplňování cílů operačních programů a dalších dotačních titulů, zakladatelem je Svazek obcí mikroregionu Střední Haná
Město Kojetín	Kojetín	Významný aktér při rozvoji kultury a lidových tradic, podpory místních spolků a organizací i podnikatelské sféry
Město Tovačov	Tovačov	Klíčový aktér při rozvoji kultury a lidových tradic, podpory místních spolků a organizací
Město Němčice nad Hanou	Němčice nad Hanou	Významný aktér při rozvoji kultury, podpory místních spolků a organizací
Obec Troubky	Troubky	Významný aktér při rozvoji kultury, podpory místních spolků a organizací
Obec Křenovice	Křenovice	Významný aktér při rozvoji kultury, podpory místních spolků a organizací
Základní školy ve městě Kojetín	Kojetín	Aktér kulturního života ve městě, zřizovatelem je město Kojetín
Základní a mateřská škola	Tovačov	Aktér kulturního života ve městě, zřizovatelem je město Tovačov

Základní a mateřská škola	Troubky	Aktér kulturního života v obci, zřizovatelem je obec Troubky
Základní škola Němčice nad Hanou	Němčice nad Hanou	Aktér kulturního života ve městě, zřizovatelem je město Němčice nad Hanou
Městské kulturní středisko Kojetín	Kojetín	Hlavní činností je pořádání kulturních a společenských akcí, zřizovatelem je město Kojetín

5.1.2 Kulturní aktéři v neziskovém sektoru

Na území mikroregionu Střední Haná se nachází dostatek zapsaných spolků a obecně prospěšných společností, které se snaží přispět kulturnímu životu mikroregionu. Mezi velmi aktivní můžeme zařadit Hanácké spolek Kojetín, který se snaží o rozvoj a podporu národopisné činnosti a lidových tradic na území Hané. Dalším a velice podobným spolkem je Hanácký spolek Hatě Tovačov zaměřující se na lidové tance, písně, zvyky a tradice založeným za účelem udržení. Tento spolek velmi přispívá ke kulturnímu životu v obci Tovačov, ať už pořádáním Hanáckých balů nebo každoroční přehlídkou hanáckých souborů s názvem „Tovačovské fěrtóšek.“ V Tovačově je také významný Zámecký spolek, který se zaměřuje na kulturní dění na zámku v Tovačově a jeho přilehlých pozemcích. Okrašlovací spolek tovačovský se podílí na pořádání kulturních i společenských akcí, a jeho významnou akcí na území Tovačova je akce s názvem „Pálení čarodějnic,“ které navštěvuje až tři tisíce diváků. (ARES – ekonomické subjekty, © 2013, Program rozvoje města Tovačov, 2021, Program rozvoje města Kojetín, 2020)

Tabulka 8 – Významní aktéři rozvoje kultury – neziskový sektor (ARES, vlastní zpracování)

Název	Sídlo	Stručný popis
Dvoutakt.cz, outdoorové aktivity	Kojetín	Organizace volnočasových aktivit, vytvoření komunity lidí se zájmem o pobyt v přírodě
Hanácké spolek	Kojetín	Rozvoj a podpora národopisné činnosti na území Hané, především v Kojetíně
Klub sportovního tance Swig Kojetín	Kojetín	Kulturně výchovná činnosti, výuka a propagace tanečního sportu a zdravého životního stylu
Hanácký spolek Hatě Tovačov	Tovačov	Sdružení zájemců o lidové tance, písně, zvyky a tradice za účelem jejich udržení

Spolek rodičů a přátel školy při ŽŠ a MŠ	Tovačov	Sdružení rodičů a zákonných zástupců žáků za účelem podílení se na pořádání kulturní a sportovních akcí
Spolek pro Tovačovská jezera	Tovačov	Ochrana přírody a krajiny na území Tovačovských jezer
Zámecký spolek	Tovačov	Rozvíjení kulturního a společenského dění na zámku v Tovačově, jeho přilehlých pozemcích, a i na samotném městě Tovačov
Okrašlovací spolek tovačovský	Tovačov	Činnosti v oblasti kultury a vzdělávání, pořádání kulturních a společenských akcí
Tovačovský zámek	Tovačov	Péče o využití Tovačovského zámku a pomoc při budování historických expozic
Křenovická akademie uměleckého vzdělávání	Křenovice	Podpora hudebního a výtvarného vzdělávání
Lesní singulární spolek Křenovice	Křenovice	Společná péči o lesní majetek, poskytování vzdělávací a kulturní činnosti
Klub přátel ZUŠ Němčice nad Hanou	Němčice nad Hanou	Rozvíjení umělecké aktivity a umělecké dovednosti dětí, mládeže a dospělých
Divadelní spolek Na štaci	Němčice nad Hanou	Realizace divadelních představení a organizování kulturních aktivit
Hanácký dvůr	Polkovice	Činnost v oblasti vzdělání, agroturistiky, atd. včetně pořádání společenských a kulturních akcí
Stáj Krejčřovi	Troubky	Využití volného času a vzdělávacích akcí, výchova a chov koní
Folklorní spolek Hanák Troubky	Troubky	Rozvoj a uchování lidové kultury hanáckého regionu a její prezentace
Občanská beseda Troubky	Troubky	Činnost neprofesionálního divadla, dechové hudby a oblasti kultury

5.2 Lidové tradice a zvyky

Území Střední Hané je typické pro své tradiční kroje, které se objevují na slavnostních akcích v mikroregionu, například na hodových oslavách, hanáckých bálech, a dalších. Na hanáckém kroji jsou vidět všechny znaky úrodného rovinnatého kraje. Zobrazuje tradiční barevnost, bohatství, okázalost a někdy i furianství. Kroj je výjimečný spousty výšivek, které určují estetickou hodnotu kroje. Hodnota výšivky je dána například technikou vyšití, ornamentální strukturou, barevnou, tvarovou i druhem výšivky. Hanácký ornament představují nejčastěji motivy z rostlinné říše.

Střední Haná svými tradicemi žije, nachází se spousta tradičních zvyků a oslav. V mikroregionu, konkrétně ve městě Kojetín je populární tzv. „Jízda králů.“ Jedná se o zachování vzpomínky na krále, který nemá korunu, a ještě ani nedospěl v muže, přesto je již králem. S doprovodem projíždí přes obec či městem na koni. Tato tradice je součástí světového dědictví UNESCO a mezi další města, kde se tato tradice využívá patří nedaleké město Chropyně, která dříve byla součástí mikroregionu Střední Haná a obec Doloplazy. Další tradiční akcí v obcích mikroregionu jsou masopustní průvody. Ve městě Kojetín patří mezi populární tradiční lidové akce také vynášení Moreny a jedná se o zvyk, který zakončuje zimu.

Mezi tradiční stavby můžeme zařadit tzv. hanácké hliněné domy se žudrem. Jedná se o jednopatrový přístavek s čtvercovým půdorysem, který vystupuje přibližně pět metrů před průčelí na návsi a měl v přízemí prostornou předsíň s lavicemi. Výška žudru dosahuje výšky obytného stavení a dnes se zachoval v obci Němčice nad Hanou a Lobodice. (Tradice v regionu Střední Morava a Jeseníky, © 2015)

5.3 Kulturní infrastruktura

Mezi kulturní infrastrukturu se řadí veškerá hmotná zařízení i nemovitě objekty prostřednictvím kterých se poskytují kulturní aktivity, statky, ale i služby všem lidem jevící zájem. Do kulturní infrastruktury se řadí kina, muzea, galerie, kulturní domy, výstavní síně nebo areály, knihovny a památníky. V širším pojetí se mezi kulturní infrastrukturu řadí i umělecké školy, lidové školy umění, síť archivů, muzea v přírodě, skanzeny, hvězdárny a planetária, knihkupectví a prodejny dalších kulturních statků a mnoho dalších. (Heřmanová, Chromý, 2009, s. 256)

Na území mikroregionu Střední Haná je základní občanské vybavení kulturní infrastruktury na průměrné úrovni vůči ostatním regionům v České republice. Do základního občanského vybavení se řadí základní a mateřské školy, pošta, zdravotnické zařízení, sociální zařízení atd. Občanskou vybavenost obcí z hlediska jednotlivých služeb přispívajících k rozvoji života v dané obci ovlivňuje zejména počet obyvatel.

V následující *tabulce 9* můžeme vidět základní kulturní infrastrukturu a počet zařízení v celém mikroregionu Střední Haná. V mikroregionu se nachází celkem 8 kulturních domů, 13 knihoven, 1 kino a 4 letní kina pořádané obcemi, muzea galerie jsou v mikroregionu 3, celkem 11 kostelů a 3 střediska pro volný čas neboli domy dětí a mládeže.

Tabulka 9 – základní kulturní infrastruktura (webové stránky obcí, vlastní zpracování)

Mikroregion Střední Haná	Počet zařízení
Kulturní dům	9
Knihovna	13
Kino	1 stálé / 4 letní
Muzea a galerie	3
Kostel	11
Dům mládeže (středisko pro volný čas)	3

Kulturní domy

Kulturní domy jsou budovány za účelem poskytnutí kulturního zázemí v oblasti kulturních a společenských aktivit pro pěvecké sbory a dechové hudby, folklórní sbory. V obcích mikroregionu je kulturní a společenský život podporován například finančními úlevami pro pořádací organizace. Obec například poskytne výhodnější pronájem sálu nebo dotaci na činnost a provoz kulturních domů. V obci Tovačov není zřízen přímo kulturní dům, ale společenské a kulturní akce se pořádají v sokolovně.

V mikroregionu Střední Haná se nachází následující kulturní domy:

- Kulturní dům Kojetín,
- Kulturní dům Křenovice,
- Kulturní dům Lobodice,
- Kulturní dům Němčice nad Hanou,
- Kulturní dům Oplocany,
- Kulturní dům Stříbrnice,
- Sportovní hala Tovačov, která se využívá i ke společenským akcím,
- Kulturní dům Troubky,
- Kulturní dům Zářící.

Obce, které nemají zřízený kulturní dům jsou Ivaň, Měrovice nad Hanou, Obědkovice, Polkovice a Uhřičice. Tyto obce využívají k pořádání kulturních a společenských akcí především prostory kulturních sálů, víceúčelových hřišť, prostory základních škol apod. Největší kulturní dům se nachází v obci Kojetín, kde se nachází také divadelní soubory, pěvecké soubory a tvůrčí skupiny.

Knihovny

V mikroregionu Střední Haná má téměř každá obec svoji vlastní knihovnu nebo jejich pobočku, kromě obce Lobodice. Téměř všechny knihovny jsou podřízené obecnímu úřadu, neboť je jejich zřizovatelem. Obecní knihovny, na rozdíl od městských, mají omezené prostory, a i přesto poskytují standartní služby i vypůjčení knih z výměnných fondů, tak aby zkvalitnili poskytování služeb. Městské knihovny disponují především většími prostory, poskytují základní služby a vypůjčky knih, ale mají také například přístup k internetu nebo čítárnu. Knihovny mohou nabízet také různé vzdělávací přednášky, besedy, představení a tvořivé aktivity.

Kina

V mikroregionu Střední Haná není se nachází pouze jedno kino ve městě Němčice nad Hanou, a to Kino OKO, které neslouží pouze pro účel projekce filmů, ale také se zde konají různé kulturní akce, divadelní představení, vystoupení žáků základní a mateřské školy, koncerty, přehlídky a mnoho dalších. Letních kin se v mikroregionu nachází celkem 4, a to ve městě Kojetín, Tovačov a obci Troubky a Křenovice.

Muzea a galerie

Muzea a galerie jsou na území mikroregionu zastoupeny v menším počtu. V regionu se nachází pouze Městské muzeum v Kojetíně, kde jsou uloženy expozice převážně židovských památek a expozice s názvem „Ztracená tvář Hané.“ Ve městě Tovačov se nachází dvě muzea – Muzeum židovské komunity a Hanácké skanzen Tovačov. Na zámku Tovačově bývá každý rok výstava, která není stálou expozicí a bývá pouze tzv. sezónní.

Kostely

Kostely se nachází ve převážně všech obcích mikroregionu. Jedná se o sakrální architektonické stavby, které slouží věřícím k bohoslužbě a modlitbám. Kostely se v mikroregionu nachází celkem v 11 obcích. Z toho se dva nachází ve městě Tovačov a kostel není v obci Obědkovice, Oplocany, Uhřičice a Záříčí.

Střediska pro volný čas

Střediska volného času nebo také domy dětí a mládeže jsou školská zařízení, která jsou zřízena za účelem motivovat a podporovat děti, žáky, studenty i dospělé k rozvoji osobnosti. Tato zařízení poskytují volnočasové aktivity, organizují obvykle pobyty, letní tábory, příměstské tábory, různé společenské akce, turnaje, soutěže, závody, zájezdy a mnoho dalších. Poskytují také vzdělání v podobě různých zájmových kroužků, jako je například tanec, hudba, sport, tvořivost apod. V mikroregionu Střední Haná se nachází celkem 3 střediska pro volný čas, a to ve městě Kojetín, Němčice nad Hanou a Tovačov. (webové stránky obcí)

5.4 Kulturní a společenské akce

Střední Haná jako hanácký mikroregion má velký potenciál a vhodné podmínky pro vznik mnoha kulturních a společenských akcí. Hanácké kroje jsou významné doklady lidové kultury moravského lidu. Právě lidové kroje přitahují pozornost odborníků a návštěvníků i v dnešní době. Záměrem mikroregionu Střední Haná je udržet odpovídající hodnotu a získávat informace o nositelích a uživatelích kroje i v budoucnu.

Mikroregion Střední Haná se zaměřuje především na pořádání kulturních a společenských akcí se zachováním prvků lidové kultury, tradičních lidových zvyků a obyčejů. Tyto kulturní a společenské akce, které obce zaměřují především na skupiny seniorů, dětí, mládež a rodiny s dětmi, ovlivňují život občanů v celém mikroregionu. Mezi lidové kulturní akce, které se v obcích mikroregionu pořádají nejvíce, patří hodové oslavy. Hody jsou křesťanským svátkem a platí, že v tento den by mělo být všeho dostatek, aby i v následujícím roce byl dostatek a hojnost. Termín konání hodových oslav se liší v každé obci podle daného svátku, mohou být Václavské, Martinské, Císařské a Kateřinské. Hodové oslavy zpravidla trvají 2 a více dní, ale rozhodnutí o jejich délce záleží na každé obci a daném programu. Mezi další významné události a kulturní akce v mikroregionu patří masopust, velikonoční zvyky a další.

Nejúspěšnější společnou akcí mikroregionu Střední Haná je Střední Hanou na kole, která se pořádá pravidelně každý rok v květnu. Jedná se především o sportovní akci. Akce začíná v kterékoliv obci mikroregionu, kde účastníci na stanovišti obdrží mapu mikroregionu Střední Haná s trasou, informacemi a územím pro sběr razítek z obcí, kterými projeli. Cílovou destinací je pokaždé jiná obec, kde se účastníci sejdou a proběhne vyhodnocení.

Z následující *tabulky 10* můžeme vidět, že celkový počet kulturních a společenských akcí na území mikroregionu Střední Haná je 274. Nejvíce kulturních akcí pořádá město Kojetín, které má největší počet obyvatel v mikroregionu Střední Haná. Město Kojetín si také na kulturní akce zřídilo Městské kulturní středisko Kojetín, které převažuje v pořádání kulturních akcí ve městě nad zájmovými spolky. Další obce, které se nejvýznamněji podílí na kulturním dění v obci je Tovačov, Němčice nad Hanou a Troubky. Naopak nejmenší počet akcí v mikroregionu pořádá obec Stříbrnice a Lobodice. Je to z toho důvodu, že právě tyto obce patří k obcím s nejmenším počtem obyvatel v mikroregionu a není zde bohaté kulturní využití. Dále v těchto obcích se nenachází žádné významné památky a zajímavosti, oproti jiným obcím v mikroregionu. Kulturní akce v mikroregionu jsou zastoupené během celého roku. Velké množství kulturních akcí se koná v prosinci, kdy většina obcí pořádá akce spojené s Mikulášem, Vánoce a Silvestrem, mezi které patří rozsvěcování vánočního stromu, zpívání u stromečků, vánoční dílny a koncerty. Mezi další kulturně zastoupené měsíce patří leden až březen, kdy se pořádají plesy a bály. Nejúspěšnějším je Hanácký bál, který se pořádá v obci Kojetín a Tovačov. Další jsou například sportovní plesy, dětské šibřinky, myslivecké bály a školní plesy. Tradiční hody a hodové zábavy se pořádají ve všech obcích. Mezi další lidové kulturní akce patří kácení máje, jízda králů, vodění medvěda a pochování basy, fěrtóšek v Tovačově a masopusty. Během měsíce června jsou v obcích mikroregionu pořádány dětské dny.

Tabulka 10 – Počet kulturních akcí v celém mikroregionu Střední Haná za rok 2019 (webové stránky obcí, vlastní zpracování)

Počet kulturních akcí			
Ivaň	9	Oplocany	11
Kojetín	69	Polkovice	7
Křenovice	25	Stříbrnice	5
Lobodice	5	Tovačov	41
Měrovice nad Hanou	8	Troubky	31
Němčice nad Hanou	29	Uhřetice	11
Obědkovice	13	Záříčí	10

Výčet úspěšných kulturních a společenských akcí z hlediska míry návštěvnosti, které jsou pořádány v obcích a městech mikroregionu Střední Haná jsou popsány níže v rámci

jednotlivých obcí. Pro podrobnější výběr jsem si vybrala město Kojetín, Tovačov a obec Troubky. Právě tyto 2 města a obec jsem si vybrala z toho důvodu, že město Tovačov a Troubky na základě rozhovorů jsou pro vytvoření návrhu rozvoje kulturních a společenských aktivit. Město Kojetín je vybráno z důvodu největšího zastoupení kulturních akcí v mikroregionu.

5.4.1 Kojetín

Jak můžeme vidět v tabulce přehledu všech kulturních akcí v mikroregionu, tak je Kojetín hlavním děním kulturních událostí v mikroregionu Střední Haná. Město má zřízenou vlastní instituci, která se stará o kulturní dění nejen ve městě, ale i v celém mikroregionu. Kulturní středisko v Kojetíně je založeno za účelem zajišťování kulturních a společenských hodnot, podporu zájmových uměleckých aktivit a rozvoje kulturního života občanů. Při uskutečňování kulturních akcí Městské kulturní středisko spolupracuje s Městem Kojetín, místními školami, Domem dětí a mládeže v Kojetíně, dobrovolnými hasiči, místními organizacemi, sportovními oddíly a například hudebníky.

Ve městě Kojetín se pořádá spousta úspěšných plesů, k těm nejvíce navštěvovaným patří Hanácké bál, Hasičské bál a pochování basy, Myslivecký ples a dále pak Dětský karneval a Sportovní večírek. Kojetín disponuje nejvíce tradičními lidovými akcemi, jako je Vodění medvěda a pochovávání basy, Vynášení Moreny, Jízda králů, Stavění a kácení mája, Velikonoce na Hané a například Brána do starých časů na Hané. Divadelní přehlídka amatérských souborů Divadelní Kojetín je založena za účelem rozvoje a podpory amatérského divadla, které má v Kojetíně dlouholetou tradici. Divadelní Kojetín je určen pro všechny věkové skupiny, včetně dětí a mládeže. Program nabízí většinou až deset divadelních představení, ze kterých pak hodnotí lektorský sbor vítěze soutěže. Velice oblíbeným je Kojetínské kulturní léto je zaměřené na rozvoj vztahu k hudbě a filmu. Jedná se o nejvýznamnější kulturně společenskou akci ve městě v letním období a je rozdělené na Kojetínské filmové léto a Kojetínské hudební léto. Filmové léto probíhá zpravidla jedenkrát až dvakrát týdně od začátku června až do konce srpna. Filmové produkce se odehrávají v Letním kině Městského kulturního střediska. Kojetínské hudební léto sestavuje program tak, aby se v průběhu letních měsíců v několika podvečerech prezentovaly různé hudební skupiny z našeho mikroregionu a regionu. Další hojně navštěvovanou akcí ve městě jsou srpnové Kojetínské hody. Kromě hlavního zaměření akce, tedy návratu k lidovým tradicím, jsou doplněny o další kulturní, společenské a sportovní aktivity. Jedná se o třídní událost s tradičním pestrým programem pro všechny věkové

kategorie – Kojetínská kytara, hodová zábava, setkání harmonikářů, turnaj ve volejbale, hasičské závody a mnoho dalšího. (Výroční zpráva Městského kulturního střediska Kojetín, 2019)

Tabulka 11 – Přehled kulturních akcí ve městě Kojetín za rok 2019 (Výroční zpráva městského kulturního střediska Kojetín, 2019, vlastní zpracování)

Název akce	Měsíc	Pořadatel
Hanácké Bál	únor	Městské kulturní středisko Kojetín, Hanácká beseda
Hasičské bál a pochování basy	březen	Městské kulturní středisko Kojetín, SDH hasiči Kojetín,
Vodění medvěda a pochovávání basy	březen	Městské kulturní středisko Kojetín
Přehlídka amatérských divadelních souborů Divadelní Kojetín	květen	Město Kojetín, Městské kulturní středisko Kojetín
Stavění a kácení mája	červen	Městské kulturní středisko Kojetín
Kojetínské hody	srpen	Městské kulturní středisko Kojetín
Kojetínské kulturní léto	červen – srpen	Městské kulturní středisko Kojetín
Pohádkový rybník	září	Dům dětí a mládeže Kojetín, Městské kulturní středisko Kojetín
Hubertova jízda	říjen	Městské kulturní středisko Kojetín
Rozsvícení vánočního stromu	prosinec	Město Kojetín, Městské kulturní středisko Kojetín

5.4.2 Tovačov

Ve městě Tovačov je značné množství kulturních památek zaměřená zejména na zámek, který tvoří dominantu celého města. O kulturní dění ve městě se stará město Tovačov a zájmové spolky.

Z plesové sezóny v Tovačově můžeme jmenovat Hanácké bál, který je nejvíce navštěvovaným, pak sportovní ples, sportovní ples a dětské šibřinky. Významnou akcí v Tovačově, kterou ročně navštíví přes 3 tisíce lidí je Pálení čarodějnic pořádanou Okrašlovacím spolkem. Májové oslavy v zámeckém parku nabízí vystoupení především žáků Základní umělecké školy Tovačov, dětského tanečního souboru Hanáček a tanečního folklorního souboru Hatě Tovačov. Nejvíce populární akcí na zámku v Tovačově jsou Noční prohlídky, které se konají každý rok v červnu. Jedná se o netradiční prohlídku s amatérskými herci a ochotníky, které se konají po setmění. Během Tovačovského kulturního léta probíhá

několik zajímavých akcí na zámku v Tovačově nebo přilehlém zámeckém parku. Jsou to například kulturní akce jako swingový večer, vernisáže, letní kino na nádvoří zámku, vycházka po bojišti a loutková divadla. Tovačovské Fěrtóšek je tradiční lidová kulturní a společenská akce, na které se shromáždí a předvedou folklorní taneční soubory z celé Moravy. Hojně navštěvovanou podzimní událostí je Výlov Hradeckého rybníka pořádaný Rybářstvím Tovačov. A stejně jako v ostatních obcích mikroregionu je velmi populární rozsvícení vánočního stromu v Tovačově a Vánoce na zámku. (Program rozvoje města Tovačov, 2021)

Tabulka 12 – Přehled kulturních akcí ve městě Tovačov (Program rozvoje města Tovačov, 2021, vlastní zpracování)

Název akce	Měsíc	Pořadatel
Hanácké bál	únor	Hanácký spolek Hatě Tovačov
Pálení čarodějnic	duben	Okrašlovací spolek
Májové oslavy	květen	Město Tovačov
Noční prohlídky zámku	červen	Město Tovačov, Zámecký spolek
Tovačovské Fěrtóšek	červen	Město Tovačov, Hanácký soubor Hatě Tovačov
Tovačovské kulturní léto	červenec – září	Město Tovačov
Tovačovský portál	srpen	Město Tovačov
Svatováclavské hody	září	Město Tovačov, Zámecký spolek
Výlov Hradeckého rybníka	Tovačov	Rybářství Tovačov
Rozsvícení vánočního stromu	prosinec	Město Tovačov
Vánoce na zámku	prosinec	Zámecký spolek

5.4.3 Troubky

Obec Troubky patří mezi větší obce mikroregionu a najdeme zde řadu zajímavých kulturních událostí a společenských aktivit. V obci se na kulturní akce zaměřuje zpravidla komise pro kulturu a volný čas ve spolupráci s obcí. Velký podíl na pořádání kulturních a společenských akcí má také rozvojová komise.

V obci Troubky se každoročně koná na přelomu února a března oblíbená akce s názvem Vepřové hody. Jedná se o tradiční zabíjačkovou akci, během které probíhá i masopustní průvod s voděním medvěda. Tuto akci pořádá obec Troubky ve spolupráci s folklorním

souborem Hanáků Troubky. Velice oblíbené jsou také plesy, které se konají od ledna až do června v kulturním domě. Jedná se například o Školní ples, Myslivecký ples, Obecní ples, Hasičský ples a Sportovní šibřinky. Během roku se v Troubkách pořádá i divadelní představení pořádané neprofesionálním divadelním souborem Občanskou besedou Troubky. V měsíci dubnu jsou oblíbené Velikonoční dílny a Rej čarodějnic. Nejvíce bohatým měsícem na kulturní akce jsou měsíce červen až srpen. Konají se zde například Hodové zábavy a hodové folklorní slavnosti, které jsou třídní a počet účastníků bývá přes tisíc osob. Během vánočního období jsou tradičními akcemi Zpívání u betléma, Rozsvěcení stromku spojené s vánočními dílnami a Posezení u cimbálu. (Program rozvoje obce Troubky, 2018)

Tabulka 13 – Přehled kulturních akcí v obci Troubky (Program rozvoje obce Troubky, 2018, vlastní zpracování)

Název akce	Měsíc	Pořadatel
Školní ples	leden	Sdružení přátel Základní a Mateřské školy Troubky
Vepřové hody spojené s masopustním průvodem	únor / březen	Obec Troubky s folklorním souborem Hanák Troubky
Hasičský ples	únor	SH ČMS–Sbor dobrovolných hasičů Troubky
Velikonoční dílny	duben	Obec Troubky – komise pro kulturu a volný čas
Rej čarodějnic	duben	Sdružení přátel Základní a Mateřské školy Troubky
Hodové zábavy	červenec	Obec Troubky
Hodové folklorní slavnosti	červenec	Folklorní soubor Hanák
Posezení u cimbálu	prosinec	Folklorní soubor Hanák
Zpívání u betléma	prosinec	Rodinná Stáj Krejčířovi
Rozsvěcení vánočního stromku spojené s vánočními dílnami	prosinec	Obec Troubky – komise pro kulturu a volný čas

5.5 Zhodnocení stavu na základě poznatků z rozhovorů s vybranými aktéry na území mikroregionu Střední Haná

Hlavním cílem rozhovorů s vybranými aktéry kulturních a společenských aktivit na území mikroregionu Střední Haná je získání poznatků a skutečností pro vytvoření SWOT analýzy a pro návrhovou část diplomové práce.

Následující kapitola vychází ze strukturovaných rozhovorů s vybranými aktéry kulturních a společenských akcí na území mikroregionu Střední Haná. Metoda řízených strukturovaných rozhovorů s dotazovanými aktéry formou položených otázek je vybrána z důvodu, že se jedná o způsob zjištění hlubších informací o dané problematice a daném území.

Strukturované rozhovory proběhly v období od 1. května 2021 do 31. května 2021 s pěti předem vybranými aktéry a každý trval přibližně 45 minut. Z toho se dvěma probíhal rozhovor pomocí emailové komunikace a telefonické komunikace, a to z důvodu aktuálních korona virových opatření, kdy dané instituce nepřijímaly návštěvy. U tří aktérů byl řízený rozhovor zrealizován na základě telefonické komunikace a následně domluveným osobním kontaktem. Během osobním kontaktu je velkou výhodou možnost přizpůsobit kladené otázky a získat další informace. Jednotlivé rozhovory byly zaznamenávány písemně a komplexně vyhodnoceny, protože aktéři se v odpovědích většinou shodovali.

Ke strukturovaným rozhovorům bylo připraveno celkem pět otázek, které jsou zaměřené na plánování kulturních akcí, propagaci a zdrojů financování. První otázka je zaměřena na pohled vybraného aktéra, jak na něj působí mikroregion Střední Haná a čím je pro něj výjimečný z hlediska kultury. Následující otázky jsou kladeny na přípravu a plánování kulturních a společenských akcí, předností, nedostatků a hrozeb kultury v mikroregionu či obci, realizace a spolupráce na území mikroregionu Střední Haná ke vztahu k vytváření nových produktů, marketingu, podpoře místních podnikatelů a projektové činnosti. Závěrečná otázka pak směřuje na příklady a náměty projektů, které by mohly napomoci k rozvoji kulturních a společenských aktivit.

Svazek obcí mikroregionu Střední Haná nemá žádného zaměstnance a všechny činnosti, které souvisí s chodem mikroregionu vykonávají zástupci jednotlivých obcí v rámci jejich volného času bezplatně. Mikroregion má ve svém majetku zakoupené velké stany, které zastřeší posezení, sestavy lavic a stolů, skákací hrad. Tento majetek je plně k dispozici všem obcím mikroregionu při kulturních, společenských, ale i sportovních akcí.

Rozvoj kulturních a společenských akcí je především na úrovni obcí, a to samostatně. Společnou a velmi úspěšnou akcí je Střední Hanou na kole, které se pravidelně zúčastní všechny obce mikroregionu. S největším potenciálem k rozvoji kulturních a společenských aktivit patří město Tovačov, a to z toho důvodu, že se zde nachází velké množství kulturních památek a zajímavostí. K nejvíce aktivním městům patří Kojetín, neboť má zřízenou speciální instituci – Městské kulturní středisko, které se zaměřuje právě na tyto aktivity.

U ostatních obcí rozvoj kultury a společenských aktivit závisí na městu či obci nebo zájmových spolcích. Z rozhovorů s aktéry můžeme říct, že město Kojetín se zaměřuje na židovské památky a sportovní aktivity. Němčice nad Hanou se zaměřují na tradici a kulturu. Poslední spádové město Tovačov patří k neaktivnějším a k místě s největší příležitostí z hlediska rozvoje cestovního ruchu a kultury.

5.5.1 Plánování kulturních akcí a společné projekty

V mikroregionu Střední Haná se koná velké množství místních akcí, které samostatně pořádají jednotlivé obce. Hlavním kulturním dnem je město Kojetín. Na úrovni obcí v mikroregionu velkou část kulturních a společenských akcí připravují především místní spolky a obcí zřízené komise pro kulturu a volný čas či komise pro rozvoj obce, které každoročně přispívají do kulturního života jednotlivých obcí.

Hlavní výhodou při uskutečňování společných projektů je zřejmé navýšení návštěvnosti mikroregionu při pořádání různých kulturních a společenských akcí, kde se získávají informace o počtu návštěvníků. Jak již bylo zmíněno, nejvíce navštěvovanou společně pořádanou akcí je „Střední Hanou na kole,“ u které se každým rokem návštěvnost zvyšuje. Svazek obcí mikroregionu Střední Haná v následujících letech plánuje několik společných projektů, které zlepší kvalitu a rozvoj cestovního ruchu, a to například vybudováním kempu u tovačovských jezer, prodloužením Bařova kanálu přes mikroregion z Kroměříže do Olomouce a zlepšení a rozšíření sítě cyklostezek. Mezi již zrealizované projekty z oblasti kultury patří například obnova Pivovarského hotelu, restaurování pomníků Bitvy u Tovačova z roku 1866, revitalizace náměstí Němčice nad Hanou, památková obnova zámecké věže v Tovačově.

5.5.2 Cílová skupina

Cílovou skupinou návštěvníků kulturních a společenských akcí na území mikroregionu Střední Haná jsou především lidé z regionu, ale také lidé a turisté, kteří hledají příležitost k trávení volného času právě na tomto území. Cílovou skupinou návštěvníků mohou být rodiny s dětmi, střední vrstva a lidé v důchodovém věku.

Mikroregion se nachází mezi významnými městy Kroměříž a Olomouc, které jsou zapsány na seznamu UNESCO a díky tomu tam směřuje velké množství turistů z celé České republiky i ze zahraničí. Právě díky této strategické poloze se může mikroregion stát turistickou zastávkou za poznáním kultury, tradic, přírody a zvyků.

Obce v mikroregionu evidují návštěvnost jednotlivých kulturních akcí a kulturních památek. Mezi nejvíce navštěvovanou kulturní akcí ve městě Tovačov je Pálení čarodějnic, které se účastní přibližně 3 tisíce lidí. Zámek Tovačov eviduje počet návštěvníků, který byl za rok 2019 přes 25 tisíc lidí. Populární lidovou akcí v Kojetíně je Vodění medvěda, které se zúčastní přibližně 2 tisíce lidí. Dále je také během hodových oslav úspěšná Jízda králů, které se v roce 2019 zúčastnilo přibližně 1,5 tisíc lidí.

5.5.3 Tvorba propagace

Mikroregion Střední Haná nemá zpracovanou marketingovou strategii. Jedinou značkou mikroregionu je jeho samotné logo, které se objevuje na každé společné akci symbolem na plakátu, při reklamě v mediálních prostředcích, webových stránkách mikroregionu i jeho obcí a měst. Každá obec prezentuje své kulturní památky a zajímavosti, kulturní akce přímo na místě samém a tím pomáhá se dostat do povědomí o poloze a nabídce v mikroregionu jako celku.

Při rozhovorech s vybranými aktéry se všichni shodovali na stejných prostředcích pro prezentování svých kulturních a společenských akcí v obcích mikroregionu. Prezentování jejich činností probíhá především pomocí webových stránek jednotlivých obcí v mikroregionu, obecního rozhlasu, zpravodajů, úřední desky, pozvánek na konkrétní akce a plakátovacích ploch v obci. Novým prostředkem pro sdělování kulturních činností v obci je také SMS informační kanál.

Z pohledu knižní publikace mikroregionu Střední Haná se zastoupil pan Jiří Šírek, bývalý předseda mikroregionu, který vydal několik publikací, a to Svědkové minulosti na Střední Hané (I. vydání, 2009), Svědkové minulosti na Střední Hané (II. vydání, 2010), Chvála Střední Hané (I. vydání, 2014), Úspěšné projekty v mikroregionu Střední Haná (2018) a několik dalších tiskovin, brožur, knih a pohlednic publikovaných mikroregionem. Svazek obcí také pravidelně každý rok vydává stolní kalendář, který je zaměřený na různá témata. Na rok 2021 je kalendář „Projekty Střední Hané,“ kde jsou zaznamenány podpořené projekty v oblasti veřejné správy, zemědělství, podnikatelské sféry i neziskových organizací pro období 2017–2020, kterých bylo celkem 57.

5.5.4 Zdroje financování

V každé obci mikroregionu Střední Haná probíhá financování kulturních a společenských aktivit především z rozpočtů každé obce či města. Ve městě Tovačov probíhá financování

kulturních a společenských akcí z různých zdrojů. Většinu z nich zaštiťuje, pořádá i organizuje přímo město Tovačov. Kulturní a společenské akce ve městě Tovačov mohou být financovány z městského rozpočtu, kde mají přímo svůj oddíl. Město si vypomáhá při financování také žádostmi o dotace, zejména u Olomouckého kraje, který podpoje financování místních památek a kulturních akcí. Tovačov má ale také svůj dotační program, který napomáhá neziskovým organizacím při financování akcí. V obci Troubky jsou kulturní a společenské akce financovány z rozpočtů obce a výrazně se na nich podílí také dobrovolnickou činností členové komise.

5.5.5 Podpora místních podnikatelů

Při pořádání různých kulturních a společenských akcí v mikroregionu Střední Haná se zapojuje jen malá část místních podnikatelů přímo na realizaci. Většinou se místní podnikatelé zapojují pouze tím, že poskytnou na danou kulturní akci různé sponzorské dary a finanční prostředky.

6 SWOT ANALÝZA MIKROREGIONU STŘEDNÍ HANÁ

SWOT analýza mikroregionu Střední Haná představuje přehlednější vystižení mikroregionu. Jedná se o analytickou techniku zaměřenou na zhodnocení vnitřních a vnějších faktorů, které ovlivňují úspěšnost daného území. Základem SWOT analýzy jsou silné a slabé stránky, které představují vnitřní podmínky rozvoje mikroregionu. Naproti tomu jsou příležitosti a hrozby, které představují vnější podmínky.

Cílem SWOT analýzy je určení silných a slabých stránek jednotlivých problémových oblastí mikroregionu a definování jeho příležitostí a ohrožení. Jednotlivé vystižení činností jsou provedeny v takové míře podrobnosti, která umožňuje formulovat klíčové problémy mikroregionu a představit cíle rozvojové strategie. Výsledky SWOT analýzy byly dále využity pro specifikování kritických oblastí a jako základ pro představení projektu mikroregionu Střední Haná.

SWOT analýza mikroregionu Střední Haná je vytvořena na základě poznatků z rozhovorů, které probíhaly s vybranými aktéry kultury, z analýzy kulturních a společenských předpokladů mikroregionu a ze strategických dokumentů jednotlivých obcí i mikroregionu.

Tabulka 14 – SWOT analýza mikroregionu Střední Haná (vlastní zpracování na základě příslušných analýz)

SWOT analýza mikroregionu Střední Haná	
Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> • Bohaté udržování lidových tradic a folklóru • Kvalitní spolupráce obcí mikroregionu • Strategická poloha mikroregionu v geometrickém středu Moravy • Kvalitní tištěná propagace mikroregionu • Nemovité památky – měšťanské domy, zámky, židovské památky • Využití potenciálu kulturního dědictví • Atraktivita mikroregionu, rozvoj lidových tradic • Zachovalé kulturní a historické dědictví 	<ul style="list-style-type: none"> • Scházející kulturní sál pro pořádání kulturních akcí ve městě Tovačov • Nedostatečné množství ubytovacích zařízení • Nedostatek restauračních zařízení • Špatný stav místních komunikací v menších obcích • Absence kulturních akcí pořádaných mikroregionem Střední Haná • Absence naučných stezek • Chybějící marketingová strategie • Nedostatek finančních prostředků na údržbu a opravy kulturních památek

<ul style="list-style-type: none"> • Blízké napojení na dálnici D1 • Kvalitní infrastruktura a realizace projektu na její zlepšení • Cenová dostupnost kulturních akcí pro obyvatelstvo • Dobré podmínky pro rozvoj kultury • Dostatečný počet bezplatných kulturních akcí 	<ul style="list-style-type: none"> • Sezónní charakter návštěvnosti turistů • Nedostatek kulturních akcí v menších obcích mikroregionu • Nedostatečná koordinace kulturních akcí a dalších souvisejících aktivit • Nedostatečná propagace kulturních akcí
Příležitosti	Hrozby
<ul style="list-style-type: none"> • Vyšší míra spolupráce s místními spolky a organizacemi • Oslovení možných investorů v oblasti kultury • Příprava projektu vysokorychlostní železniční tratě Ostrava – Brno • Dostavba dálniční sítě D55 • Rozšíření spolupráce s blízkými obcemi a městy sousedních regionů • Změna legislativy zaměřené na kulturní činnosti • Možnost využití finančních prostředků na kulturu z externích dotačních titulů a programů • Atraktivita kultury pro cestovní ruch • Vznik kulturního střediska v obci Tovačov 	<ul style="list-style-type: none"> • Nedostatek finančních prostředků na pořádání kulturních akcí • Nedostatečné financování kulturních památek • Úbytek místních obyvatel • Zvyšování sociálních rozdílů obyvatelstva • Nízká politická priorita kultury na místní úrovni • Ztráta lidových tradic a zvyků • Zhoršení stavu komunikací • Vyšší rozvoj kulturních aktivit v okolních regionech • Nezájem mladých lidí o kulturní akce • Dlouhodobému uzavření kulturních památek a zrušení kulturních akcí z důvodu korona viru

Ze SWOT analýzy mikroregionu Střední Haná v tabulce 15 je patrné, že přednosti daného mikroregionu převažují nad nedostatky. SWOT analýza vypovídá o tom, co návštěvníci mikroregionu postrádají a na druhé straně, jaká jsou hlavní pozitiva a příležitosti pro další rozvoj mikroregionu Střední Haná. Mikroregion Střední Haná má velkou příležitost v rozvoji kulturních a společenských aktivit zaměřených na lidové tradice a zvyky. Oblast Střední Hané je bohatá na lidové tradice, zvyky, kulturní a historické památky, ale také na

přírodní zajímavosti. Velkou výhodou pro návštěvu mikroregionu může být poloha v geometrickém středu Moravy v blízkosti větších měst – Olomouc, Prostějov, Přerov, Kroměříž. Blízkost těchto větších měst nabízí také kvalitní infrastrukturu a tím napojení dálnice D1 poblíž mikroregionu. Silnou stránkou mikroregionu je také dobrá spolupráce při pořádání různých akcí, cenová dostupnost kulturních akcí, včetně dostatečného počtu neplacených kulturních akcí a kvalitní tištěná propagace. Naopak za slabou stránkou v mikroregionu můžeme označit nízký počet ubytovacích a restauračních zařízení, nedostatečné množství kulturních akcí v menších obcích. Město Tovačov postrádá kulturní sál nebo dům pro pořádání kulturních akcí. Absence marketingové strategie může brzdit realizátory při rozvoji kulturních a společenských aktivit. Největší slabostí může být nedostatečné finančních prostředků na pořádání kulturních akcí, renovaci kulturních památek a jejich opravy.

Při rozvoji regionu v oblasti kultury můžeme označit za vnější příležitost například rozšíření spolupráce se sousedními obcemi a městy, či regiony. Zvýšení kulturních aktivit by mohlo napomoci také možnost získat finanční prostředky na kulturu z externích dotačních titulů a programů. Velkou výhodou v rozvoji mikroregionu by mohlo mít také realizace stavby VRT Haná a dostavba dálniční sítě D55. Naopak za vnější hrozbu můžeme označit nedostatečné množství finančních zdrojů na pořádání kulturních a společenských aktivit, nedostatečné financování kulturních památek. Hrozbou může být také ztráta a nezájem o lidové tradice a zvyky, nezájem mladých lidí o kulturní akce nebo například nízká politická priorita kultury na místní úrovni.

7 NÁVRH ROZVOJE KULTURNÍCH A SPOLEČENSKÝCH AKTIVIT NA ÚZEMÍ MIKROREGIONU STŘEDNÍ HANÁ

V následující kapitole je představen projekt, který přispěje k rozvoji kulturních a společenských aktivit na území mikroregionu Střední Haná. Projekt byl vybrán a zpracován na základě znalosti místního prostředí, rozhovorů s vybranými aktéry, SWOT analýzy a zhodnocení kulturních akcí a aktérů na území mikroregionu Střední Haná.

7.1 Projekt „Farmářské trhy mikroregionu Střední Haná“

Projekt „Farmářské trhy mikroregionu Střední Haná“ jsou zaměřené na poznání a informování obyvatelů o produktech vyráběných v rámci mikroregionu Střední Haná. Tento projekt byl vybrán hned z několika důvodů, a to neznalost místních obyvatel o produktech vyráběných a pěstovaných na daném území, nízká spolupráce zástupců mikroregionu jako celku při pořádání kulturních a společenských akcí a nedostatek prostoru pro prezentování vyráběných produktů v mikroregionu. Dále byl tento projekt vybrán na základě rozhovorů s vybranými aktéry kulturních a společenských aktivit a také z plánů rozvoje města Kojetín, Tovačov a Troubky.

Tabulka 15 – Základní informace o projektu „Farmářské trhy mikroregionu Střední Haná“ (vlastní zpracování)

Název projektu	„Farmářské trhy mikroregionu Střední Haná“
Zadavatel projektu	Svazek obcí mikroregionu Střední Haná
Místo realizace	Kojetín, Masarykovo náměstí
Hlavní cíl projektu	Podpora místních produktů a místních spolků
Termín realizace	Poslední sobota v červenci

7.1.1 Cíl projektu

Hlavním cílem projektu je podpořit místní produkty, které jsou vyráběné na území mikroregionu Střední Haná. V mikroregionu jsou převážně kulturní a společenské akce pořádané na úrovni jednotlivých obcí, ale pořádání těchto aktivit přímo svazkem obcí mikroregionu chybí. Zároveň se tímto projektem zvýší znalost návštěvníků a místních obyvatel o nové produkty vyráběných v mikroregionu a poznání kulturních aktérů, jako je divadlo Občanská beseda Troubky, Hanácká scéna Kojetín a pěvecký soubor Cantas

z Kojetína. Díky spolupráci aktérů vytvořit farmářské trhy, které osloví široký okruh nejen místních obyvatel a rozšíří nabídku společenských aktivit v mikroregionu.

7.1.2 Místo realizace projektu

Místem realizace projektu „Farmářské trhy mikroregionu Střední Haná“ bude město Kojetín, neboť je hlavním sídlem Svazku obcí mikroregionu Střední Haná a zároveň největším městem mikroregionu. Farmářské trhy budou umístěné přímo na Masarykově náměstí.

Na základě vyhodnocení jednotlivých plánů rozvoje města Kojetína, Tovačova a obce Troubky a na zhodnocení kulturních akcí v těchto obcích, byl vybrán Kojetín. V případě úspěšnosti a zájmu lidí o tuto kulturní akci, by se v následujících letech mohl konat ve městě Tovačov nebo obci Troubky.

7.1.3 Cílová skupina projektu

Cílovou skupinou projektu jsou především trvale žijící obyvatelé v mikroregionu, ale také lidé z okolních obcí a měst a ostatní návštěvníci tohoto území. Mikroregion leží v rovinaté krajině a je vyhledáván především turisty a cyklisty.

Farmářských trhů se mohou zúčastnit všechny věkové kategorie z demografického hlediska, a to 0–14 let mladiství, 15–64 let lidé v produktivním věku a lidé ve věku 65 a více senioři.

7.1.4 Podrobnější specifikace projektu

Projekt „Farmářské trhy mikroregionu Střední Haná“ by byl realizován především na základě dobrovolnické činnosti, tak aby lidé z mikroregionu poznali, co se zde vlastně vyrábí a produkuje. V rámci mikroregionu jsou během vánočních svátků různé místní kulturní akce, kde se zřídka daní podnikatelé představí, avšak povědomí v okolních obcích je většinou na nízké úrovni.

V mikroregionu se nachází několik drobných ale i regionálních podnikatelů, o kterých lidé často ani neví. Proto jsem níže představila potencionální účastníky na trhu, kteří by v případě jejich zájmu mohli na trzích prodávat své výrobky:

- Kojetínská mouka, která vyrábí kvalitní mouku již od roku 1992 v kojetínském mlýně,
- Panenky tzv. „Hanačka“, které ručně vyrábí Městské kulturní středisko v Kojetíně,
- Husí farma Tovačov, která je označená také značkou Haná regionální potravina,

- Prodej domácích včelích produktů v Tovačově,
- Výroba svíček a dárkových balíčků Studio BM v Tovačově,
- Prodej živých ryb z Rybářství Tovačov,
- Domácí paštiky, tlačanky, sekaná, uzené maso a škvarky od Potraviny Rous z Tovačova,
- Domácí pivo Lajdoš z Troubek,
- Regionální potravina Troubecké těstoviny vyráběné firmou Troubecká hospodářská a.s.,
- Pěstitelská pálenice Mlýnský dvůr v Němčicích nad Hanou, která představí svou nabídku pálení destilátů,
- Pivovar Němčice nad Hanou, které vyrábí své vlastní pivo,
- Pekárna Mops Němčice nad Hanou, která peče Němčické pečivo.

Během těchto trhů by bylo možné si poslechnout kojetínskou hudební skupinu Cantas, shlédnout divadelní představení zájmového spolku Občanská beseda Troubky a Městského kulturního střediska Kojetín – Hanácká beseda. Dále by během farmářských trhů proběhlo folklorní taneční představení zájmového spolku Hatě Tovačov a folklorního spolku Hanák Troubky. Po celou dobu této kulturní a společenské akce bude zajištěný moderátor.

7.1.5 Marketing projektu

Propagace projektu „Farmářské trhy mikroregionu Střední Haná,“ proběhne pomocí tištěných plakátů, které budou vyvěšeny na všech obecních úřadech a na frekventovaných místech v jednotlivých městech a obcích. Svazek obcí mikroregionu Střední Haná a všechny obce mikroregionu tento projekt zveřejní na svých webových stránkách a vyjde také v pravidelných zpravodajích jednotlivých obcí. Další propagace bude pomocí SMS informačního kanálu všem uživatelům, kteří jsou přihlášení k odběru těchto SMS informací v každé obci. Městské kulturní středisko Kojetín založí na svých sociálních sítích také událost těchto trhů.

7.1.6 Časová analýza projektu

Při realizaci projektů je důležité si předem stanovit všechny jednotlivé postupy činností, včetně doby jejich trvání a termínu realizace. Farmářské trhy budou probíhat po dobu

jednoho dne, avšak harmonogram celé kulturní akce musí být naplánován s předstihem. Zahájení projektu a schůze jednotlivých zástupců obcí v mikroregionu Střední Haná proběhne v měsíci únor. Na této schůzi bude projednáno konkrétní datum pořádaného projektu. Dále se zde budou prodiskutovávat vybraní místní podnikatelé, které by se mohli zapojit a představit své výrobky na farmářských trzích. V tento den schůze proběhne i samotné zahájení projektu. Následně zástupci jednotlivých obcí osloví místní podnikatele, kteří by měli zájem o představení a prodej svých produktů na trzích. Poté budou daní uchazeči o místo na trhu a představení svého spolku vyhodnoceni a bude započata příprava marketingové propagace této kulturní akce. Samotná příprava místa konání proběhne týden před touto kulturní akcí, kdy se bude stavět pódium a chystat stoly pro prezentaci. Následně po ukončení kulturní akce proběhne vyhodnocení, zda byla kulturní akce úspěšná, či ne. Tím Svazek obcí mikroregionu zjistí, zda akce bude i v následujících letech.

Tabulka 16 – Harmonogram jednotlivých aktivit projektu (vlastní zpracování)

Aktivity	Doba trvání	Termín realizace
Participace zástupců jednotlivých obcí	1 týden	únor
Zahájení projektu	1 týden	únor
Oslovení místních podnikatelů	3 týdny	březen
Oslovení místních spolků	3 týdny	březen
Výběr a zajištění moderátora	1 týden	březen
Vyhodnocení počtu účastníků	2 týdny	duben
Marketing a propagace	15 týdnů	duben – červenec
Příprava místa konání	1 týden	červenec
Realizace projektu	1 den	červenec
Vyhodnocení události	3 týdny	srpen

Při „Farmářských trzích mikroregionu Střední Haná“ vystoupí také významné zájmové spolky mikroregionu. O taneční a folklorní tradice se postará taneční soubor Hanák Troubky a Hatě Tovačov. Své divadelní představení předvede Občanská beseda Troubky a z městského kulturního střediska Hanácká scéna Kojetín. Během trhů proběhne také pěvecké vystoupení pod záštitou městského kulturního střediska Cantas Kojetín. Po celou

této akce bude skákací hrad, který má mikroregion Střední Haná ve svém majetku od roku 2017.

Během projektu „Farmářských trhů mikroregionu Střední Haná“ jsou konkrétní činnosti a představení popsány níže:

Tabulka 17 – Harmonogram kulturní akce (vlastní zpracování)

Harmonogram „Farmářské trhy mikroregionu Střední Haná“	Časové rozmezí
Zahájení trhů a úvodní slovo předsedy mikroregionu Střední Haná	9:00
Taneční představení folklorního souboru Hanák Troubky	9:30–9:50
Divadelní představení zájmového spolku Občanská beseda Troubky	10:30–11:30
Taneční představení folklorního souboru Hatě Tovačov	12:00–12:20
Vystoupení pěveckého souboru Cantas Kojetín	13:00
Divadelní představení Městského kulturního střediska Kojetín – Hanácká scéna Kojetín	14:00
Ukončení trhů	16:00

7.1.7 Nákladová analýza projektu

Vzhledem k tomu, že zástupci v jednotlivých obcích v mikroregionu Střední Haná pracují bezplatně, bude akce spíše méně finančně náročná. Bude se usilovat především o snížení nákladů na základě vlastní iniciativy partnerů ve formě dobrovolnictví či darů, a to nejen ve finanční podobě, ale také prostřednictvím zajištění občerstvení či vlastní propagace a poskytnutí lidských zdrojů. Jde o projekt především neinvestiční povahy, kdy událost „Farmářské trhy mikroregionu Střední Haná“ nepatří mezi výdělečné. Mikroregion Střední Haná má ve svém majetku velké stany na zastřešení posezení s logem mikroregionu, posezení, sestavy lavic a stolů. Část těchto stolů bude použita pro prezentování místních výrobků pro podnikatele, jako stánek. Dále má mikroregion ve vlastnictví skákací hrad, který bude součástí této akce jako atrakce pro děti.

Jednotlivé položky odhadovaných výdajů jsou znázorněny v *tabulce 18*. Náklady na personální zajištění obsahují pouze finanční odměnu pro moderátora kulturní akce. Další náklady na personální zajištění jsou nulové, neboť představení aktérů bude založeno na dobrovolnictví, včetně přípravy při realizaci události. Propagace této události bude probíhat na webových stránkách jednotlivých obcí mikroregionu a informování pomocí SMS kanálu registrovaným uživatelům. Dále bude propagace zajištěna pomocí letáků, kterých nechá mikroregion vytisknout celkem tisíc kusů a ve formě plakátů, kterých bude 200 kusů. Plakáty budou vyvěšeny na úředních deskách jednotlivých obcí a dále na frekventovaných místech těchto obcí, ale i v okolních měst a obcí. Občerstvení bude zajištěno převážně dobrovolníky, kteří se budou podílet na přípravě akce. Dále nakoupeno pro vystupující menší občerstvení a pití. Mezi další náklady se zařadí pronájem pódia na jeden den a náklady na energie. Ozvučení a technika bude zapůjčena od místního městského kulturního střediska Kojetín zdarma.

*Tabulka 18 – Přehled nákladů projektu „Farmářské trhy mikroregionu Střední Haná“
(vlastní zpracování)*

Náklady projektu	Cena v Kč
Personální zajištění – moderátor	2 000
Propagace – letáky	4 100
Propagace – plakáty	5 500
Občerstvení	15 000
Zajištění pódia	18 000
Energie	5 000
Celkové náklady	49 600

Přehled nákladů byl stanoven na základě rozpočtů již dříve pořádaných akcí na území mikroregionu Střední Haná na veřejném prostranství, kde byl zohledněna také dobrovolnická činnost a aktuální ceny. Dále po konzultaci s osobou, která se zabývá organizacemi podobného charakteru. Nákladová analýza se může měnit v návaznosti na rizikovou analýzu tohoto projektu. Celková odhadovaná výše nákladů na realizaci této kulturní akce je ve výši necelých 50 tisíc Kč.

Financování kulturní akce může být hned z několika zdrojů, a to z vlastních zdrojů mikroregionu Střední Haná, příspěvky z rozpočtů obcí, pomocí sponzorských darů

především od soukromých podnikatelů z obcí mikroregionu. Seznam firem, které poskytly sponzorský dar by byl vytištěn na propagačních materiálech.

7.1.8 Riziková analýza projektu

V průběhu realizace projektu mohou nastat určitá rizika, které je důležité předem identifikovat a opatřit určité kroky, které povedou k eliminaci jejich výskytu. Obce mikroregionu pravidelně několikrát do roka pořádají podobné akce, proto by mělo dojít ke snížení rizik již před samotným vznikem.

V následující *tabulce 19* je zobrazena analýza rizik projektu „Farmářské trhy mikroregionu Střední Haná.“ Pravděpodobnost vzniku rizika je zobrazena hodnotou od 1 do 5, kdy 1 značí nízkou pravděpodobnost vzniku rizika a naopak číslo 5 znázorňuje vysokou pravděpodobnost vzniku rizika. Odhadovaný dopad daného rizika je znázorněn vymezen hodnotou od 1 do 10, kde číslo 1 představuje velmi mírný dopad na projekt a číslo 10 představuje naopak velmi silný dopad na projekt.

Tabulka 19 – Riziková analýza projektu "Farmářské trhy mikroregionu Střední Haná" (vlastní zpracování)

Fáze projektu	Název rizika	Pravděpodobnost vzniku	Odhadovaný dopad
Přípravná fáze	Nedostatečné množství finančních prostředků	1	9
	Nedodržení termínu pro tisk propagačních materiálů	3	7
	Nedostatečná motivace organizátorů	1	4
	Komunikační riziko	1	4
Realizační fáze	Nepříznivé klimatické podmínky	2	7
	Nezájem o akci	1	10
	Nevhodný výběr moderátora a účinkujících	1	9

Mezi rizika v rámci přípravné fáze je zařazeno nedostatečné zajištění finančních prostředků. U tohoto rizika je velmi nízká pravděpodobnost, neboť se nejedná o finančně náročnou akci. Nedodržení termínů tisku propagačních materiálů může být středním rizikem a vyšším

odhadovaným dopadem, a to z toho důvodu, že by lidé nevěděli o této kulturní akci v dostatečném předstihu. Nedostatečná motivace organizátorů a zapojených aktérů a s tím související komunikační riziko má velmi nízké riziko, protože budou probíhat pravidelné koordinační schůzky, kde bude kladen důraz na motivaci a dobrou atmosféru.

Během realizace akce mohou nastat také rizika, jako jsou například nepříznivé klimatické podmínky. Akce se koná poslední sobotu v červenci a je tak pravděpodobnost špatného počasí na nízké úrovni. V případě nepříznivých klimatických podmínek budou připraveny stany nebo lze eliminovat riziko prostřednictvím změny termínu akce. Dalším rizikem může být nezájem cílové skupiny o danou kulturní akci, které lze eliminovat prostřednictvím kvalitní a včasné propagace s konkrétními aktivitami a zvolení vhodného termínu konání akce. Mezi riziko při realizaci kulturní akce můžeme také zařadit nevhodné vybrání moderátora a doprovodného programu, které by nemusely zaujmout publikem. Toto riziko lze eliminovat zvolením kvalifikované moderátora na základě dobrých zkušeností.

ZÁVĚR

Hlavním cílem diplomové práce bylo navrhnout rozvoj kulturních a společenských aktivit na území mikroregionu Střední Haná. Kulturní a společenské aktivity mají nejen ekonomický dopad, ale také sociální. Aktivity z oblasti kultury přispívají k sociálnímu kapitálu, sociálním hodnotám obyvatelstva, k udržení lidových tradic, podpory ve vzdělání a osobním rozvoji. Kulturní aktivity se tímto zároveň podílí na regionálním rozvoji.

Mikroregion Střední Haná má velký potenciál v rozvoji lidové a tradiční kultury. Nachází se v geometrickém středu Moravy mezi významnými kulturními městy Olomouc a Kroměříž, které mají kulturní památky na seznamu UNESCO. Mikroregion Střední Haná je bohatý z hlediska udržení lidových tradic a folklóru. Disponuje několika tanečními folklorními soubory a divadelními spolky, které přispívají ke kulturnímu dění a k udržení lidové kultury v mikroregionu. Na druhé straně má mikroregion značné nedostatky, a to například scházející marketingovou strategii a koncepci podpory kulturních a společenských akcí. Pořádané kulturní události jsou pouze na úrovni obcí, tedy místní kultury, nikoliv na úrovni celého mikroregionu.

Výsledky práce poukázaly na příležitost ke zvýšení konkurenceschopnosti, ekonomické výkonnosti a zlepšení spolupráce jednotlivých zástupců obcí mikroregionu na společných projektech zaměřených na podporu kulturních a společenských aktivit. Pomocí navrhnutého projektu byl splněn hlavní cíl diplomové práce, který přispěje k rozvoji kulturní a společenských aktivit na území mikroregionu Střední Haná.

Navrhnutý projekt má napomoci k zachování kulturních tradic, rozvoji regionálních kulturních aktivit, zlepšení povědomí občanů o regionálních produktech a propojení obcí v rámci mikroregionu. Projekt může být také nápomocný kulturním aktérům, kteří mají zájem o rozvoj kultury ve svých obcích. Tato kulturní událost přináší mnoho pozitivních vlivů a podporují soudržnost občanů v rámci celého mikroregionu.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

ARES – ekonomické subjekty, © 2013. *Administrativní registr ekonomických subjektů* [online]. [cit. 2021-5-20]. Dostupné z: https://www.info.mfcr.cz/ares/ares_es.html.cz

BAČUVČÍK, Radim, 2011. *Marketing neziskových organizací*. Zlín: VeRBuM, 190 s. ISBN 978-80-87500-01-9.

BAČUVČÍK, Radim, 2012. *Marketing kultury: divadlo, koncerty, publikum, veřejnost*. 1 vyd. Zlín: VeRBuM, 198 s. ISBN 978-80-87500-17-0.

BOUKAL, Petr et al. *Fundraising pro neziskové organizace*. 1. vyd. Praha: Grada, 2013. s. 264. ISBN 978-80-247-4487-2.

Crowdfunding jako cesta k realizaci projektů, © 1998 – 2021. *Lupa.cz* [online]. [cit. 2021-5-2]. Dostupné z: <https://www.lupa.cz/clanky/crowdfunding-jako-cesta-k-realizaci-projektu/>

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD: *Výsledky účtu kultury za rok 2018*. czso.cz [online], [cit. 2021-4-20]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/10180/122363212/090005-20.pdf/f1dcd720-8790-432d-bc12-c2a80c4bcbb0?version=1.1>

FLORA, Cornelia Butler, Jan L. FLORA a Stephen P. GASTEYER. *Rural communities: legacy and change*. 4th ed. Boulder: Westview Press, 2016, 488 s. ISBN 978-0-8133-4971-8.

HEŘMANOVÁ, Eva a Pavel CHROMÝ, 2009. *Kulturní regiony a geografie kultury: kulturní realie a kultura v regionech Česka*. 1. vyd. Praha: ASPI, 348 s. ISBN 978-80-7357-339-3.

JOHNOVÁ, Radka, 2008. *Marketing kulturního dědictví a umění: [art marketing v praxi]*. Praha: Grada. Manažer. ISBN 978-80-247-2724-0.

KESNER, Ladislav. *Marketing a management muzeí a památek*. 1 vyd. Praha: Grada Publishing, 2005. s. 304. ISBN 978-80-247-6364-4.

KOTÍKOVÁ, Halina, SCHWARTZHOFFOVÁ, Eva. *Nové trendy v pořádání akcí a událostí (events) v cestovním ruchu*. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2008, 1. vyd. ISBN 978-80-87147-05-4.

KRECHOVSKÁ, Michaela, Pavlína HEJDUKOVÁ a Dita HOMMEROVÁ. *Řízení neziskových organizací: klíčové oblasti pro jejich udržitelnost*. Praha: Grada Publishing. Expert (Grada), 2018, 208s. ISBN 978-80-247-3075-2.

MAIER, Karel, et al. *Udržitelný rozvoj území*. 1. vyd. Praha: Grada, 2012, 253 s. ISBN 978-80-247-4198-7.

Mapy.cz [online], 2021. [cit. 2021-5-10]. Dostupné z: <https://mapy.cz/zakladni?x=17.5834000&y=49.5295000&z=11>

MARANA, Maider, 2010. *Culture and Development: Evolution and Prospects* [online]. Spain: UNESCO Etxea [cit. 2021-4-23]. ISBN Bez. Dostupné z: https://www.ehu.es/documents/3120344/3356415/Culture_Development.pdf/837c2fac-4627-4a29-a21b-f41ddb52ab2

MAS STŘEDNÍ HANÁ, 2020. *Výroční zpráva o činnosti a hospodaření MAS Střední Haná* [online]. Kojetín, 92 s. [cit. 2021-5-10]. Dostupné z: <http://masstrednihana.cz/dokumenty-mas/>

Město Kojetín [online], © 2000-2021. [cit. 2021-5-20]. Dostupné z: <https://www.kojetin.cz>

Město Němčice nad Hanou [online], © 2021. Město Němčice nad Hanou [cit. 2021-5-20]. Dostupné z: <https://www.nemcicenh.cz>

Město Tovačov [online], © 2021. Tovačov [cit. 2021-5-20]. Dostupné z: <https://www.tovacov.cz>

MIKROREGION STŘEDNÍ HANÁ: *Strategie rozvoje mikroregionu Střední Haná 2014-2020* [online]. 2014 [cit. 2021-05-11]. Dostupné z: <https://www.kojetin.cz/cs/mesto-kojetin/strategie-dokumenty/>

MINISTERSTVO KULTURY, 2021. *Státní kulturní politika 2021–2025+: Pracovní verze 9.3. 2021* [online]. Praha: Ministerstvo kultury [cit. 2021-4-26]. ISBN Bez. Dostupné z: https://www.mkcr.cz/doc/cms_library/statni-kulturni-politika-20212025-13117.pdf

MINISTERSTVO KULTURY. *Státní kulturní politika 2009 – 2014* [online]. 2009 [cit. 2021-4-22]. Soubor ve formátu PDF. Dostupné z: <http://www.mkcr.cz/assets/kulturni-politika/kulturni-politika-fresh.pdf>

NEKOLNÝ, Bohumil, 2014. *Paradigmata moderní kulturní politiky*. 1. vyd. Praha: Institut umění – Divadelní ústav, 107 s. ISBN 978-80-7008-317-8.

O cyklostezce, ©2021. *Cyklostezka Bečva* [online]. [cit. 2021-05-15]. Dostupné z: <http://www.cyklostezkabecva.cz/o-cyklostezce/>

Obec Ivaň [online], © 2021. Ivaň [cit. 2021-5-20]. Dostupné z: <https://www.obecivan.cz>

Obec Křenovice [online], © 2021. Obec Křenovice [cit. 2021-5-20]. Dostupné z: <https://www.krenovice.net>

Obec Lobodice [online], © 2021. Lobodice [cit. 2021-5-20]. Dostupné z: <https://www.lobodice.cz>

Obec Měrovice nad Hanou [online], © 2021. Měrovice nad Hanou [cit. 2021-5-20]. Dostupné z: <https://www.merovicenh.cz>

Obec Obědkovice [online], © 2021. Obědkovice [cit. 2021-5-20]. Dostupné z: <http://www.obedkovice.cz>

Obec Oplocany [online], © 2021. Oplocany [cit. 2021-5-20]. Dostupné z: <https://www.oplocany.cz>

Obec Polkovice [online], © 2021. Oplocany [cit. 2021-5-20]. Dostupné z: <https://www.polkovice.cz>

Obec Stříbrnice v Olomouckém kraji [online], © 2021. Stříbrnice [cit. 2021-5-20]. Dostupné z: <https://www.obecstribnice.cz>

Obec Troubky [online], © 2021. Troubky [cit. 2021-5-20]. Dostupné z: <https://www.troubky.cz>

Obec Uhřetice [online], © 2021. Uhřetice [cit. 2021-5-20]. Dostupné z: <https://www.uhricice.cz>

Obec Záříčí [online], © 2021. Obec Záříčí [cit. 2021-5-20]. Dostupné z: <https://www.zarici.cz>

OLOMOUCKÝ KRAJ, 2021. *Strategie rozvoje územního obvodu Olomouckého kraje 2021-2027* [online]. Olomouc: Odbor strategického rozvoje kraje, 140 s. [cit. 2021-05-10]. Dostupné z: https://www.olkraj.cz/strategie-rozvoje-uzemniho-obvodu-olomouckeho-kraje-cl-537.html?TSPD_101_R0=08fe5d4b84ab2000e056652218ef55b3a0017844eec8f8ca7c930720f766e515865d96586878373c086f2a92a0143000260e7449351a614258653c503127567879970f594b0d62ed342a814cea7bc26824e3686f101d87410ccf9b07600e5b1c

PATOČKA, Jiří a Eva HEŘMANOVÁ, 2008. *Lokální a regionální kultura v České republice: kulturní prostor, kulturní politika a kulturní dědictví*. Praha: ASPI, 200 s. ISBN 978-80-7357-347-8.

PATOČKOVÁ, Věra, et al. *Kultura v krajích České republiky*. 1. vyd. Praha: Sociologický ústav Akademie věd České republiky, 2012, 416 s. ISBN 978-80-7330-222-1.

Plán rozvoje města Kojetína na období 2020 - 2025 [online], 2020. Kojetín, 10 s. [cit. 2021-5-19]. Dostupné z: <https://www.kojetin.cz/cs/mesto-kojetin/strategicke-dokumenty/>

Plán rozvoje obce Troubky [online], 2018. Troubky, 64 s. [cit. 2021-5-19]. Dostupné z: <https://www.troubky.cz>

Poloha mikroregionu, © 2021. *Mikroregion Střední Haná* [online]. Masarykovo náměstí 20, Kojetín [cit. 2021-5-10]. Dostupné z: <https://www.strednihana.cz>

Popis trasy, ©2021. *Moravská stezka* [online]. [cit. 2021-05-15]. Dostupné z: <http://moravskastezka.cz/popis-trasy/>

Program rozvoje města Tovačov 2021-2025 [online], 2021. Město Tovačov, 67 s. [cit. 2021-5-10]. Dostupné z: https://www.tovacov.cz/e_download.php?file=data/editor/139cs_1.pdf&original=%28Program%20rozvoje%20města%20na%20obdob%C3%AD%20%202021-2025%29.pdf

PROJEKTOVÁ A ROZVOJOVÁ AGENTURA, a.s, ©2021. *Komparace systémů finanční podpory kultury v ČR s vybranými vyspělými státy* [online]. 2008, s. 61 [cit. 2021-05-10]. Dostupné z: <http://docplayer.cz/224242-Komparace-systemu-financi-podpory-kultury-v-cr-s-vybranymi-vyspelymi-staty.html>

Státní fond kinematografie, © 2021. *Ministerstvo kultury* [online]. Praha [cit. 2021-5-2]. Dostupné z: <https://www.mkcr.cz/statni-fond-kinematografie-542.html>

STÁTNÍ FOND KULTURY ČR, 2021. *Schválený rozpočet na rok 2021* [online]. [cit. 2021-05-01]. Dostupné z: https://www.mkcr.cz/doc/cms_library/schvaleny-rozpocet-statniho-fondu-kultury-na-rok-2021-13378.pdf

STEJSKAL, Jan et. al., 2017. *Teorie a praxe veřejných služeb*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 259 s. ISBN 978-80-7552-726-4.

ŠÍREK, Jiří. *Chvála Střední Hané*. 2. aktualizované vydání. Svazek obcí Mikroregionu Střední Haná, 2017, 56 s. ISBN 978-80-905769-7-1.

ŠÍREK, Jiří. *Svědkové minulosti na Střední Hané II*. Kojetín: Svazek obcí Mikroregionu Střední Haná, 2010. 64 s. Bez ISBN.

ŠÍREK, Jiří. *Svědkové minulosti na Střední Hané*. Kojetín: Svazek obcí Mikroregionu Střední Haná, 2009. 116 s. ISBN 978-80-254-4257-9.

ŠÍREK, Jiří. *Úspěšné projekty v mikroregionu Střední Haná*. Svazek obcí mikroregionu Střední Haná, 2018, 64 s. ISBN 978-80-270-4540-2.

ŠKARABELOVÁ, Simona, Jarmila NESHYBOVÁ a Jaroslav REKTOŘÍK, 2007. *Ekonomika kultury a masmédií*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 211 s. ISBN 978-80-210-4267-4.

TITTELBACHOVÁ, Šárka, 2011. *Turismus a veřejná správa: průniky, dysfunkce, problémy, šance: státní politika turismu České republiky: systémový přístup k řešení problémů*. 1. vyd. Praha: Grada, 200 s. ISBN 978-80-247-3842-0.

Tradice v regionu Střední Morava a Jeseníky, © 2015. *CzechTourism* [online]. [cit. 2021-5-20]. Dostupné z: <http://www.tradicemasmysl.cz/Regiony/Stredni-Morava-a-Jeseniky/>

Veřejná databáze, 2021. *Český statistický úřad* [online]. [cit. 2021-05-02]. Dostupné z: <https://vdb.czso.cz/vdbvo2/>

VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY. *Koncepce účinnější péče o tradiční lidovou kulturu v České republice na léta 2016 až 2020*. Mkr.cz [online] 2021 [cit. 2021-4-22]. Soubor ve formátu WORD. Dostupné z: <https://www.mkr.cz/koncepce-ucinnejsi-pece-o-tradicni-lidovou-kulturu-v-ceske-republiky-na-leta-2016-az-2020-1108.html>

VRT Haná, © 2021. *Správa železnic* [online]. [cit. 2021-5-10]. Dostupné z: <https://www.spravazeleznic.cz/vrt/hana>

Výroční zpráva Městského kulturního střediska Kojetín za rok 2019 [online], 2019. Kojetín: Městské kulturní středisko Kojetín, 62 s. [cit. 2021-5-20]. Dostupné z: <https://mekskojetin.cz/dokumenty>

Vznik mikroregionu, ©2021. *Mikroregion Střední Haná* [online]. [cit. 2021-05-10]. Dostupné z: <https://www.strednihana.cz/vznik-mikroregionu>

WEIL, Marie, Michael REISCH a Mary L. OHMER. *The Handbook of Community Practice*. 2nd ed. Thousand Oaks, CA: SAGE Publications, 2012, 968 s. ISBN 978-1-4129-8785-1.

What is art management?, © 2021. *International studies in history and business of art & culture* [online]. [cit. 2021-5-2]. Dostupné z: <https://www.iesa.edu/paris/news-events/art-management-definition>

YEOMAN, Ian. et al. *Festival and Events Management*. 1 st. ed. London: Routledge, 2012, 448 s. ISBN 978-11-3640-346-0.

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

a.s.	akciová společnost
ČSÚ	Český statistický úřad
EU	Evropská unie
HDP	Hrubý domácí produkt
Kč	Korun českých
Km	Kilometr
MAS	Místní akční skupina
s.r.o.	Společnost s ručením omezeným
Tzv.	Takzvaný, takzvaně
UNESCO	Organizace spojených národů pro výchovu, vědu a kulturu
VRT	Vysokorychlostní trať

SEZNAM OBRÁZKŮ

<i>Obrázek 1 – Geografická poloha mikroregionu Střední Haná v rámci České republiky (Mapy.cz, vlastní zpracování) .....</i>	<i>36</i>
<i>Obrázek 2 - Vymezení obcí MAS Střední Haná (MAS Střední Haná, © 2021) .....</i>	<i>39</i>
<i>Obrázek 3 – Podíl ekonomicky aktivních obyvatel zaměstnaných podle odvětví v procentech na území mikroregionu Střední Haná (ČSÚ, 2011, vlastní zpracování) .....</i>	<i>47</i>
<i>Obrázek 4 – Vymezení vysokorychlostní trasy (VRT) Haná (Správa železnic, © 2021) .....</i>	<i>50</i>

SEZNAM TABULEK

<i>Tabulka 1 - Rozložení obcí v mikroregionu Střední Haná dle krajů a okresů (ČSÚ 2021, vlastní zpracování).....</i>	<i>38</i>
<i>Tabulka 2 - Vývoj počtu obyvatel v jednotlivých obcích mikroregionu Střední Haná v letech 2016–2020 (ČSÚ, 2021, vlastní zpracování) .....</i>	<i>41</i>
<i>Tabulka 3 - Věková struktura obyvatel v mikroregionu Střední Haná k 31.12.2020 (ČSÚ, 2021, vlastní zpracování).....</i>	<i>42</i>
<i>Tabulka 4 – Vzdělanostní struktura obyvatel v obcích mikroregionu Střední Haná vyjádřena v procentech (ČSÚ, 2011, vlastní zpracování) .....</i>	<i>44</i>
<i>Tabulka 5 - Vývoj podílu nezaměstnaných osob v procentech v letech 2016 až 2020 v mikroregionu Střední Haná (ČSÚ, 2021, vlastní zpracování).....</i>	<i>46</i>
<i>Tabulka 6 – aktuální strategické dokumenty v jednotlivých obcích mikroregionu Střední Haná (vlastní zpracování) .....</i>	<i>53</i>
<i>Tabulka 7 – Významní aktéři rozvoje kultury – veřejný sektor (ARES, vlastní zpracování).....</i>	<i>58</i>
<i>Tabulka 8 – Významní aktéři rozvoje kultury – neziskový sektor (ARES, vlastní zpracování) .....</i>	<i>59</i>
<i>Tabulka 9 – základní kulturní infrastruktura (webové stránky obcí, vlastní zpracování) ...</i>	<i>62</i>
<i>Tabulka 10 – Počet kulturních akcí v celém mikroregionu Střední Haná za rok 2019 (webové stránky obcí, vlastní zpracování).....</i>	<i>65</i>
<i>Tabulka 11 – Přehled kulturních akcí ve městě Kojetín za rok 2019 (Výroční zpráva městského kulturního střediska Kojetín, 2019, vlastní zpracování) .....</i>	<i>67</i>
<i>Tabulka 12 – Přehled kulturních akcí ve městě Tovačov (Program rozvoje města Tovačov, 2021, vlastní zpracování).....</i>	<i>68</i>
<i>Tabulka 13 – Přehled kulturních akcí v obci Troubky (Program rozvoje obce Troubky, 2018, vlastní zpracování).....</i>	<i>69</i>
<i>Tabulka 14 – SWOT analýza mikroregionu Střední Haná (vlastní zpracování na základě příslušných analýz) .....</i>	<i>74</i>
<i>Tabulka 15 – Základní informace o projektu „Farmářské trhy mikroregionu Střední Haná“ (vlastní zpracování) .....</i>	<i>77</i>
<i>Tabulka 16 – Harmonogram jednotlivých aktivit projektu (vlastní zpracování).....</i>	<i>80</i>
<i>Tabulka 17 – Harmonogram kulturní akce (vlastní zpracování) .....</i>	<i>81</i>
<i>Tabulka 18 – Přehled nákladů projektu „Farmářské trhy mikroregionu Střední Haná“ (vlastní zpracování) .....</i>	<i>82</i>
<i>Tabulka 19 – Riziková analýza projektu "Farmářské trhy mikroregionu Střední Haná" (vlastní zpracování) .....</i>	<i>83</i>

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha P I: Rozhovor s vybranými aktéry kulturních a společenských aktivit

PŘÍLOHA P I: ROZHOVOR S VYBRANÝMI AKTÉRY KULTURNÍCH A SPOLEČENSKÝCH AKTIVIT

Rozhovor je určen vybraným aktérům kulturních a společenských aktivit na území mikroregionu Střední Haná.

- 1) Čím je pro Vás mikroregion Střední Haná výjimečný z hlediska kultury?

- 2) Čím a jak se konkrétně podílíte na plánování kulturních a společenských aktivit ve Vaší obci a jakým způsobem jsou financovány?

- 3) Představte současné přednosti, nedostatky, příležitosti a rizika rozvoje kultury ve Vaší obci ve vztahu ke kulturně-společenským předpokladům mikroregionu Střední Haná.

- 4) Zhodnoťte spolupráci a realizaci v oblasti kulturních akcí na území mikroregionu Střední Haná ve vztahu: k tvorbě nových produktů, marketingu, podpoře místních podnikatelů a projektové činnosti.

- 5) Podejte náměty nebo příklady projektů, které by podle Vás mohly napomoci k rozvoji kultury a společenských aktivit na území mikroregionu, popřípadě Vaší obce.